

GHID PENTRU RATIFICAREA CONVENȚIEI INTERNAȚIONALE PENTRU PROTECȚIA DREPTURILOR TUTUROR MUNCITORILOR MIGRANȚI ȘI ALE MEMBRILOR FAMILIILOR ACESTORA (CIDMM)

Elaborat de

COMITETUL INTERNAȚIONAL DE COORDONARE PENTRU CAMPANIA DE
RATIFICARE A CONVENȚIEI PENTRU DREPTURILE MIGRANȚILOR

Comitetul de coordonare este o rețea formată din organizații internaționale și regionale ale societății civile și organizații interguvernamentale implicate, angajate să promoveze respectarea drepturilor și demnității migranților.

Obiectivele sale sunt:

- Sprijinirea ratificării universale a Convenției ONU pentru protecția drepturilor tuturor muncitorilor migranți și ale membrilor familiilor acestora din 1990
- Plasarea Convenției în contextul promovării drepturilor omului
- Crearea unui profil extins de susținere pentru Convenție și pentru Campania globală
- Facilitarea cooperării și a schimbului de informații între diferiți actori implicați în cadrul Campaniei globale

Activitățile includ schimbul de informații, sensibilizarea publică și promovarea ratificării Convenției din 1990 prin strategii coordonate, încurajarea și mobilizarea activităților constitutive ale fiecărei organizații membru, producerea și circularea materialelor de campanie, promovarea cooperării dintre actorii internaționali și naționali implicați în campanie.

Participarea reflectă agențiile ONU și organizațiile interguvernamentale implicate, organele sindicatelor internaționale și organizațiile societății civile care activează în domeniul drepturilor migranților, drepturilor omului și organizații religioase. Deși identificarea calității de membru se face după organizație, activitățile, produsele și declarațiile Comitetului de coordonare sunt determinate de acordul colectiv al participanților, care nu reprezintă neapărat organizațiile participante. Lista participanților curenți în Comitetul de coordonare și a organizațiilor respective poate fi găsită pe coperta din spate a acestui ghid.

Prima versiune în limba engleză a fost produsă în aprilie 2009. Prezenta versiune a fost actualizată în iunie 2012.

Această publicație poate fi reprodusă liber. Pentru citarea și reproducerea extraselor nu este nevoie de autorizarea preliminară. Cu toate acestea, sursa urmează a fi recunoscută și citată.

Prezentarea materialelor în acest document nu presupune exprimarea vreunei opinii din partea vreunei organizații membru a Comitetului de coordonare. Comitetul de coordonare, o rețea neformală fără statut juridic, poartă responsabilitatea deplină pentru această publicație.

Această publicație poate fi descărcată de pe pagina web a Comitetului de coordonare www.migrantsrights.org sau poate fi solicitată de la participanții individuali ai Comitetului de coordonare, incluși în lista de pe coperta din spate.

Supravegherea editorială a pregătirii acestui ghid a fost realizată de către John Bingham, ICMC; Marie D'Auchamp, December18; Carla Edelenbos, OHCHR; Ryszard Cholewinski și Paola Pace, OIM; și Patrick Taran, ILO.

Vizitați pagina noastră web: www.migrantsrights.org

CUPRINS

CAPITOLUL I:	3
PROVOCĂRILE MIGRAȚIEI INTERNAȚIONALE ȘI IMPORTANȚA CONVENȚIILOR AFERENTE	3
1. Privire generală	3
2. Convențiile referitoare la muncitorii migranți	5
3. De ce aceste convenții sunt importante?.....	7
4. Douăsprezece motive în favoarea ratificării acestor convenții	7
5. Situția la momentul de față	8
6. Scopul acestui ghid	9
CAPITOLUL II:	10
STANDARDE INTERNAȚIONALE: CARE SUNT ACESTEA ȘI CUM SUNT CREATE	10
1. Istoria standardelor privind drepturile omului.....	11
2. Cum sunt elaborate standardele	12
3. Cum devin tratatele drept internațional: semnare, ratificare, aderare	13
4. Când intră în vigoare un tratat	14
5. Sistemul de monitorizare a tratatului	14
6. Alte valori ale tratatelor.....	15
CAPITOLUL III:	16
IMPORTANȚA ȘI CONȚINUTUL CONVENȚIEI INTERNAȚIONALE PENTRU PROTECȚIA DREPTURILOR TUTUROR MUNCITORILOR MIGRANȚI ȘI ALE MEMBRILOR FAMILIILOR ACESTORA	16
1. De ce este importantă convenția?	16
2. Punctele principale ale convenției	17
A. Sfera de acțiune și definiții.....	17
B. Drepturile muncitorilor migranți și ale membrilor familiilor lor	18
C. Alte drepturi ale muncitorilor migranți și membrilor familiilor lor care au acte în regulă sau se află într-o situație regulată	21
D. Consultări și cooperare între state în domeniul promovării unor condiții stabile, echitabile, umane și legitime ale migrației internaționale	22
3. Monitorizarea Convenției.....	23
CAPITOLUL IV:	26
OBȚINEREA RATIFICĂRII	26
1. Pregătirea pentru ratificare	26
2. Efectele practice ale implementării.....	28
3. Facilitarea ratificării: Abordarea preocupărilor și provocărilor ce țin de ratificarea Convenției	29
A. Argumente privind utilitatea și sfera de acțiune a Convenției	30
B. Argumente privind respectarea prerogativelor statului	32
C. Argumente privind rolul și drepturile migranților în raport cu cetățenii.....	32
D. Argumente privind consecințele implementării Convenției	34
4. Facilitarea ratificării: advocacy și cooperare.....	35
ANEXĂ: RATIFICĂRILE INSTRUMENTELOR INTERNAȚIONALE CU PRIVIRE LA MIGRAȚIE/DREPTURILE MIGRANȚILOR	37
BIBLIOGRAFIE	40

CAPITOLUL I:

PROVOCĂRILE MIGRAȚIEI INTERNAȚIONALE ȘI IMPORTANȚA CONVENȚIILOR AFERENTE

1. Privire generală

Migrația internațională a devenit una din trăsăturile de bază ale globalizării, una din oportunitățile majore pentru dezvoltare și o provocare pentru guvernare și coeziune socială.

La momentul de față circa 200 milioane persoane trăiesc în afara țărilor unde s-au născut sau ai cărei cetățeni sunt. Dacă aceste persoane ar locui pe teritoriul unui singur stat, acesta ar fi a cincea cea mai populată țară din lume. Într-adevăr migrația are impact asupra majorității țărilor din întreaga lume, fie că sunt țări de origine, tranzit sau destinație, multe țări fiind toate trei.

Migranții sunt în primul rând ființe umane și în mod inechivoc deținători ai drepturilor universale ale omului, ale căror drepturi, demnitate și securitate necesită o protecție specifică și specială. Într-adevăr, pentru că sunt în afara protecției juridice a țărilor ai căror cetățeni sunt, migranții pot fi în special vulnerabili la abuz și exploatare.¹ Protecția juridică și alte forme de protecție pentru asigurarea respectării drepturilor omului și muncii decente pentru migrați nu sunt stabilite adecvat în multe țări de destinație. Multe guverne pur și simplu nu dispun de legislație, politici și structuri adecvate pentru gestionarea migrației regulate, reducerea migrației iregulare, asigurarea muncii decente pentru muncitorii migrați și consolidarea coeziunii sociale în contextul de astăzi al creșterii mobilității trans-frontaliere. Migranții sunt deseori priviți ca exploatabili și consumabili, o sursă de muncă ieftină, docilă și flexibilă, impusă la munci sau condiții de muncă nefavorabile: murdar, periculos și degradant, munci pe care cetățenii nu sunt disponibili și/sau nu doresc să le accepte.

În rezultat, drepturile fundamentale ale migraților sunt încălcate sau ignorate cu ușurință.

Totuși migrația a contribuit de mult timp la dezvoltare și bunăstarea economică și socială atât în țările de destinație, cât și în cele de origine. În această eră a globalizării tendințele economice, tehnologice și demografice inevitabile s-au combinat pentru a face mobilitatea forței de muncă o componentă esențială a dezvoltării și prosperității din toate regiunile lumii. În prezent forța de muncă și calificările muncitorilor străini sunt necesare în egală măsură pentru țările cu venituri joase, medii și mari.

De fapt migrația a devenit o trăsătură cheie în răspunsul la provocările economice, ale pieței de muncă și cele legate de productivitate într-o economie globalizată. Migrația este un instrument de ajustare a componenței calificărilor, vârstei și sectoarelor din cadrul piețelor de muncă naționale și regionale. Într-un număr tot mai mare de țări și regiuni s-a observat în ultimii ani că migrația oferă răspunsuri la necesitățile schimbătoare de calificări și personal în rezultatul progreselor tehnologice, schimbărilor produse în condițiile de piață și a

---

¹ Patrick Taran. 2007. "Clashing Worlds: Imperative for a Rights-Based Approach to Labour Migration in the Age of Globalization" (trad. neofic. Lumi care se ciocnesc: Imperativ pentru o abordare bazată pe drepturi a migrației de muncă în era globalizării) în *Globalization, Migration and Human Rights: International Law under Review* (trad. neofic. Globalizare, migrație și drepturile omului: Drept internațional analizat), Volumul II (Bruylant, Bruxelles).

transformărilor industriale. În țările cu populație care îmbătrânește rapid, migrația completează forțele de muncă în scădere prin angajarea muncitorilor tineri.

Organizația Internațională a Muncii (ILO) estimează că aproximativ 90 de milioane de migranți – persoane care locuiesc în afara țării lor de origine pentru o perioadă de trei luni și mai mult – sunt persoane active economic, angajate în lumea muncii;² această cifră reprezintă aproape toți adulții migranți de vârstă aptă de muncă, ținând cont de faptul ca populația migrantă globală include copiii și persoanele în vârstă dependente. Muncitorii născuți peste hotare reprezintă de regulă 10% din forța de muncă în Europa de vest, 15% în America de nord și în proporții și mai mari în unele țări din Africa și Orientul mijlociu.

Pe parcursul ultimilor 50 de ani, în mod consistent a migrat aproape același număr de femei și bărbați. În 2005 femeile migrante au constituit 49,6% din numărul total al migranților. Aceasta reprezintă 94,5 milioane femei,³ în creștere de la 47% în 1960.⁴ Deși istoric majoritatea femeilor au migrat în calitate de persoane întreținute de soții muncitori sau de alte rude sau pentru reunificarea familiei, deceniile recente au marcat o creștere a numărului femeilor, fie căsătorite sau celibatate, care migrează independent și în calitate de principalii câștigători de venit, și care nu urmează sau nu se alătură rudelor bărbați. Din păcate din cauza vulnerabilității duble (migranți și femei), acestea mai sunt afectate în mod disproporțional de o varietate de riscuri care apar pe urma mobilității lor.⁵

Datele economice și constatările cercetărilor consolidează tot mai mult noțiunea că protecția drepturilor omului și a drepturilor de muncă ale tuturor migranților sporește impactul de dezvoltare și productivitate al migrației.⁶ Respectiv, negarea drepturilor și abuzul implică costuri substanțiale nu doar pentru migranți și țările lor de baștină, dar și pentru țările gazdă sau de angajare. Mai mult ca atât, încălcarea drepturilor migranților în orice societate contribuie la dezintegrare socială și diminuarea respectării supremației legii.

Spre exemplu, abuzul și exploatarea muncitorilor migranți le refuză acestora condiții de muncă și câștiguri decente, reducând contribuțiile acestora la societățile gazdă, precum și remitențele care ajută țările lor de baștină. Discriminarea și excluziunea socială a migranților destabilizează coeziunea socială, în cele din urmă punând în pericol stabilitatea și guvernarea democratică.

---

² ILO. În pregătire. *International Migration: A Rights Based Perspective (trad. neofic. Migrație internațională: O migrație bazată pe drepturi)* (Geneva).

³ Departamentul ONU pentru populație. 2005. Trends in Total Migrant Stock: The 2005 Revision (nota trad. neofic. Tendințe în stocul migrant total: Revizuirea din 2005) (Departamentul afacerilor economice și sociale). Disponibil la: <http://esa.un.org/migration>; OIM. 2008. *World Migration 2008. Managing Labour Mobility in the Evolving Global Economy (trad. neofic. Migrația mondială 2008. Gestionarea mobilității forței de muncă în evoluția economiei globale)* (Geneva).

⁴ Ibid; UN-INSTRAW. 2007. *Feminization of Migration 2007 (trad. neofic. Feminizarea migrației 2007)*, Articol în lucrul. Disponibil la: <http://www.un-instraw.org/en/grd/facts-and-figures/facts-and-figures-feminization.html>.

⁵ Nicola Piper; Margaret Satterthwaite. 2007. “Migrant Women” (trad. neofic. Femei migrante) în Ryszard Cholewinski și alții: *International Migration Law: Developing Paradigms and Key Challenges (trad. neofic. Drept internațional al migrației: Dezvoltarea paradigmatelor și provocărilor cheie)* (T.M.C Asser Press)

⁶ Ryszard Cholewinski. 2005. *Protection of the Human Rights of Migrant Workers and Members of their Families under the UN Migrant Workers Convention as a Tool to Enhance Development in the Country of Employment. (trad. neofic. Protecția drepturilor muncitorilor migranți și ale membrilor familiilor lor conform Convenției ONU privind muncitorii migranți drept instrument de consolidare a dezvoltării în țara de angajare)* Disponibil la: <http://www2.ohchr.org/english/bodies/cmw/mwdiscussion.htm>.

Ținând cont de tensiunile dintre presiunile economice de a exploata migranți și necesitatea de a-i proteja, în contextul drepturilor lor și al asigurării coeziunii sociale, guvernul trebuie să joace un rol important în reglementarea migrației și reconcilierea conflictelor de interese. Astfel guvernarea migrației necesită formularea și implementarea unei politici bine chibzuite, cuprinzătoare și elaborate cu grijă cu privire la migrație.

Politicile și practicile în domeniul migrației pot fi viabile și eficiente doar dacă se bazează pe un set solid de norme juridice și astfel operează conform principiului supremației legii. Standardele internaționale stabilesc parametri atât pentru protecția muncitorilor migranți și a familiilor lor, cât și pentru păstrarea intereselor statelor.⁷ Acestea oferă un cadru pentru legislația, politicile și practicile naționale, precum și pentru cooperarea în cadrul statelor și între state la diferite etape ale procesului de migrație.

2. Convențiile referitoare la muncitorii migranți

Trei instrumente universale complementare oferă cadrul juridic necesar nu doar pentru apărarea drepturilor migranților, printre care și drepturile de muncă, dar și pentru politicile naționale de migrație și cooperarea internațională în scopul regulării migrației. Acestea sunt:

- **Convenția internațională pentru protecția drepturilor tuturor muncitorilor migranți și ale membrilor familiilor acestora din 1990 (CIDMM)**
- **Convenția ILO privind migrația în scop de angajare din 1949 (C-97)**
- **Convenția ILO privind muncitorii migranți (Prevederi suplimentare) din 1975 (C-143)**

Convenția internațională pentru protecția drepturilor tuturor muncitorilor migranți și ale membrilor familiilor acestora din 1990 (CIDMM) aplică expres drepturile consacrate în Bilul internațional al drepturilor (Declarația universală a drepturilor omului și Pactele internaționale cu privire la drepturile politice și civile și cu privire la drepturile economice, sociale și culturale) la situația specifică a muncitorilor migranți și membrilor familiilor lor. Alte instrumente au făcut același lucru pentru alte grupuri (de ex. femei, copii, persoane cu dizabilități, popoare indigene). Astfel CIDMM devine un instrument complex de îndrumare juridică pentru statele care formulează politici de migrație. Convențiile complementare ale ILO privind migrația în scop de angajare (C-97 și C-143) oferă standarde specifice cu privire la angajarea și ocuparea muncitorilor migranți.

Importanța fundamentală a CIDMM și a convențiilor complementare ale ILO este că ele oferă un cadru normativ complex pentru definirea politicilor naționale și internaționale în domeniul migrației conform principiului supremației legii. Ele conturează o abordare bazată pe drepturi, dar sunt mult mai mult decât simple tratate în domeniul drepturilor omului. Ele stabilesc parametrii pentru un șir larg de politici naționale și preocupări ce țin de reglementare și schițează agenda pentru consultarea și cooperarea interstatală în domeniul celor mai pertinente probleme, printre care schimbul de informații, cooperarea în combaterea migrației iregulare, traficului de migranți și de persoane, orientare înainte de plecare pentru migranți, întoarcerea regulată și reintegrarea în țările de baștină și altele.

---

⁷ Ryszard Cholewinski și alții (eds). 2007. *International Migration Law: Developing Paradigms and Key Challenges* (trad. neofic. *Drept internațional al migrației: Dezvoltarea paradigmelor și provocărilor cheie*) (T.M.C Asser Press); Richard Perruchoud și Katarina Tomolova. 2007. *Compendium of International Migration Law Instruments* (*Compendiu de instrumente ale dreptului internațional al migrației*) (T.M.C. Asser Press).

CIDMM se bazează parțial pe conceptele și limbajul din cele două convenții ILO descrise mai jos.⁸ Ea extinde considerabil cadrul juridic al migrației, tratamentul aplicat migranților și prevenirea exploatării și a migrației iregulare. Ea cuprinde întregul proces de migrație a muncitorilor migranți și a membrilor familiilor lor: pregătire, recrutare, plecare și tranzit; șederea în statele de angajare; întoarcerea potențială și reintegrarea în țara de baștină sau statele de reședință.

CIDMM oferă și o definiție actualizată a noțiunii de muncitori migranți, inclusiv categorii diferite de muncitori migranți, bazate pe angajarea într-o “activitate remunerată”, cuprinzând astfel migranții cu activități în sectoarele neformale și formale. Normele prezentate în această convenție sunt în general aplicabile muncitorilor migranți bărbați și femei în drepturile lor. Deși riscurile și vulnerabilitățile specifice ale migranților femei nu sunt delimitate, este important ca legislația adoptată în conformitate cu această convenție să asigure că drepturile enumerate în convenție sunt de fapt clar aplicabile și că protejează în egală măsură femeile migranți și membrii familiilor lor, ca și în cazul bărbaților.

Convenția prevede anumite drepturi fundamentale ale omului, definite în Declarația universală a drepturilor omului și alte tratate internaționale de bază în domeniul drepturilor omului, care se aplică tuturor muncitorilor migranți și membrilor familiilor lor, indiferent de cetățenie și statutul juridic. Ea elaborează în continuare pe marginea drepturilor aplicate în mod special migranților regulari și membrilor familiilor lor în sferele sociale și civile, recunoscând că muncitorii migranți sunt ființe umane cu roluri și responsabilități care depășesc contextul de muncă și cel economic.

În același timp, în articolul 79 convenția include un limbaj expres care garantează prerogativele statelor de a determina cine poate intra, rămâne și/sau lucra pe teritoriile lor.

Conținutul convenției este prezentat mai detaliat în Capitolul 3 al acestei publicații.

Cu referire la cooperarea dintre state, cele trei convenții oferă îndrumări esențiale pentru cooperare internațională în scopul promovării unor condiții stabile, legale, echitabile și umane ale migrației și subliniază că protecția drepturilor migranților este o responsabilitate comună. Partea VI a CIDMM conține îndrumări specifice cu privire la consultarea și cooperarea interstatală internațională în domeniile schimbului de informații, oferirii informațiilor pentru migranți, cooperării privind operațiunile de recrutare, întoarcerii ordonate a muncitorilor migranți și a membrilor familiilor acestora, precum și prevenirii și eliminării mișcărilor iregulare și a angajării muncitorilor migranți iregulari.

Convenția anterioară a ILO privind migrația în scop de angajare (nr. 97) prevede bazele pentru tratamentul egal al cetățenilor și al migranților regulari în procedurile de recrutare, condiții de trai și de muncă, și accesul la justiție, impozite și securitate socială. Ea stabilește detaliile privind condițiile contractuale, participarea migranților în instruirii legate de locul de muncă sau promovare, prevederi privind reunificarea familiei și modalități de apel contra terminării nejustificate a contractului de muncă sau expulzării, precum și alte măsuri de reglementare a întregului proces de migrație.

Convenția complementară a ILO privind muncitorii migranți (nr. 143) prevede îndrumări specifice privind tratamentul migrației iregulare și facilitarea integrării migranților în

---

⁸ Pentru istoria convenției a se vedea. 2009. “Migration and human rights: the uneasy but essential relationship” (trad. neofic. Migrația și drepturile omului: o relație dificilă, dar esențială) în Paul de Guchteneire, Antoine Pécoud și Ryszard Cholewinski (eds.) *Migration and human rights. The United Nations Convention on Migrant Workers’ Rights* (trad. neofic. Migrația și drepturile omului: Convenția Națiunilor Unite privind drepturile muncitorilor migranți), (Cambridge University Press și Unesco Publishing).

societățile gazdă. Articolul stabilește pentru statele care au ratificat convenția obligația de a “respecta drepturile fundamentale ale omului în privința tuturor muncitorilor migranți”, indiferent de situația lor juridică din statul gazdă. Partea II descrie în detaliu standardele privind integrarea muncitorilor migranți de termen lung.

3. De ce aceste convenții sunt importante?

Importanța acestor instrumente internaționale este subliniată de șapte aspecte:

- 1) Cele trei convenții prevăd o definiție cuprinzătoare bazată pe drepturi și o bază juridică pentru politicile și practicile naționale privind muncitorii migranți internaționali și membrii familiilor acestora.
- 2) Ele recunosc că muncitorii migranți și membrii familiilor, fiind non-cetățeni cu reședința în statele de angajare sau în tranzit, ar putea fi protejați neadecvat; drepturile lor ar putea să nu fie abordate în legislațiile naționale ale statelor gazdă sau de către propriile lor țări de origine. De aceea ele oferă un minim de norme pentru legislația națională.
- 3) Astfel aceste convenții servesc drept instrumente de încurajare a statelor să stabilească sau să perfecționeze legislația națională în conformitate cu standardele internaționale.
- 4) Aceste instrumente reprezintă mai mult decât acordarea unui cadru al drepturilor omului. Numeroasele prevederi din fiecare din aceste instrumente formează împreună o agendă cuprinzătoare pentru politicile naționale care cuprind multe aspecte majore ce țin de guvernarea migrației de muncă.
- 5) De asemenea cele trei convenții definesc o agendă clară pentru consultările și cooperarea dintre state în formularea politicilor privind migrația forței de muncă, schimbul de informație, oferirea informației migranților, întoarcerea ordonată și reintegrarea, etc.
- 6) Aceste convenții prevăd expres măsuri de prevenire și eliminare a exploatării muncitorilor migranți și membrilor familiilor lor, inclusiv o soluție pentru mișcările lor neautorizate sau clandestine și situații iregulare și nedocumentate.
- 7) Aceste instrumente reflectă evoluția standardelor juridice pe parcursul ultimei jumătăți de secol care a extins progresiv recunoașterea anumitor drepturi fundamentale pentru toți muncitorii migranți; alte drepturi au fost recunoscute în mod special pentru muncitorii migranți autorizați și membrii familiilor lor, îndeosebi tratamentul egal cu cel al cetățenilor statelor de angajare într-un șir de domenii. Convențiile reflectă anticiparea de către elaboratorii lor că mobilitatea internațională tot mai mare a muncitorilor necesită reglementare juridică expresă pentru a asigura protecția muncitorilor și familiilor acestora care nu intră în categoria de cetățeni în țările lor de angajare și că asumarea responsabilității de către state și cooperarea internațională trebuie încurajate și focusate de un cadru normativ comun.

Intrarea în vigoare a CIDMM în 2003 și numărul în creștere al ratificărilor a permis ca aceasta să fie citată drept un standard de autoritate. În practică aceasta a devenit deja un instrument de referință pentru statele-părți și țările care nu au ratificat-o, inclusiv cele care au declarat expres că nu doresc să o ratifice.

4. Douăsprezece motive în favoarea ratificării acestor convenții

- 1) Crearea unei baze juridice esențiale pentru politicile naționale de migrație pentru reglementarea migrației forței de muncă și asigurarea coeziunii sociale.

- 2) Susținerea și consolidarea supremației legii prin asigurarea faptului că normele juridice definesc baza politicilor în domeniul migrației forței de muncă, implementarea și supravegherea acestora.
- 3) Contribuirea la garantarea faptului că parametrii juridici definesc tratamentul tuturor persoanelor pe teritoriul unei țări prin stabilirea extinderii și limitărilor drepturilor omului pentru muncitorii migranți și membrii familiilor acestora.
- 4) Semnalarea că țările de origine cer respectarea drepturilor omului în privința cetățenilor lor peste hotare și că își asumă responsabilitatea pentru aceleași standarde ca și țările de destinație.
- 5) Consolidarea exercitării suverane a prerogativelor unui stat în definirea politicilor în domeniul migrației forței de muncă prin susținerea conformității cu normele juridice și etice universale.
- 6) Obținerea sprijinului public și conformării cu politicile și practicile privind migrația forței de muncă prin demonstrarea unei solidități juridice și conformități cu principiile justiției sociale și ale drepturilor omului, principii acceptate la nivel internațional.
- 7) Consolidarea coeziunii sociale prin instituirea obligației ca toate persoanele să fie tratate cu respect în virtutea recunoașterii juridice și apărării drepturilor lor.
- 8) Descurajarea expresă a “comercializării” și abuzului ulterior al muncitorilor migranți prin afirmarea juridică a drepturilor omului ale acestora.
- 9) Reducerea migrației iregulare prin eliminarea stimulenților pentru exploatare de muncă, lucru în condiții abuzive și angajare neautorizată, care contribuie la traficul de persoane și trecerea clandestină a migranților peste graniță.
- 10) Facilitarea instituirii unei politici naționale eficiente prin apelarea la servicii de consultanță, precum și exemple de bune practici oferite de organizațiile internaționale relevante bazate pe standarde.
- 11) Obținerea unor îndrumări clare pentru cooperarea bilaterală și multilaterală pentru o migrație legitimă, umană și echitabilă a forței de muncă.
- 12) Obținerea îndrumărilor internaționale privind implementarea normelor juridice prin raportarea obligațiilor și revizuirea periodică de către organe independente de experți.

5. Situația la momentul de față

86 de state au ratificat sau au aderat la cel puțin una din cele trei convenții privind migrația și muncitorii migranți; un șir de state au ratificat două din trei convenții, iar câteva state au ratificat toate cele trei instrumente complementare (a se vedea Anexa).

La data de iunie 2012 CIDMM dispunea de 46 de aderări sau ratificări;⁹ ILO C-97 - 50 și ILO C-143 - 23. Buna practică ulterioară constă în faptul că majoritatea țărilor care au ratificat convențiile au elaborat și implementat politici și practici naționale care în mare parte sunt în conformitate cu aceste standarde; practica este verificată de rapoarte periodice și comentarii oferite de organele respective de supraveghere a tratatelor, Comitetul ILO de experți pentru aplicarea convențiilor și recomandărilor și Comitetul ONU pentru protecția drepturilor tuturor muncitorilor migranți și ale membrilor familiilor acestora.

---

⁹ În iunie 2012, cele 46 state părți la CIDMM erau Albania, Algeria, Argentina, Azerbaidjan, Bangladesh, Belize, Bolivia, Bosnia și Herțegovina, Burkina Faso, Capul Verde, Chile, Columbia, Ecuador, Egipt, El Salvador, Ghana, Guatemala, Guineea, Guyana, Honduras, Indonezia, Jamaica, Kârgâzstan, Lesotho, Libia, Mali, Mauritania, Mexic, Maroc, Nicaragua, Niger, Nigeria, Paraguay, Peru, Filipine, Ruanda, Sfântul Vincent și Grenadine, Senegal, Seychelles, Sri Lanka, Republica Arabă Siriană, Tadjikistan, Timorul de Est, Turcia, Uganda și Uruguay.

Alte 16 state au semnat CIDMM și ar putea fi în proces de ratificare;¹⁰ semnarea deja semnaleză o predispunere generală pentru conformare.

Într-adevăr, toate aceste țări și un șir de alte țări au adoptat legislație și practici naționale privind drepturile migranților și migrația forței de muncă în baza normelor elaborate în aceste trei convenții.

6. Scopul acestui ghid

Acest ghid succint este menit să încurajeze adoptarea standardelor care se conțin în CIDMM și cele două convenții ILO privind migrația în scop de angajare, preferabil prin ratificare, și incorporarea acestora în legislația națională.

După această introducere, Capitolul II al ghidului prezintă un rezumat al acestor standarde internaționale și modul în care sunt elaborate. Capitolul III oferă un rezumat al conținutului specific al CIDMM. În cele din urmă, Capitolul IV discută procesul de ratificare, argumentele aferente “pro” și “contra” și rolurile și acțiunile posibile ale diferitor actori în promovarea adoptării acestei convenții.

Se preconizează ca această informație să poată contribui în special la utilizarea acestor convenții drept referință și îndrumare pentru formularea conținutului politicilor naționale privind drepturile migranților și migrația forței de muncă, atât în elaborarea unei declarații explicite privind politicile naționale și/sau planul de acțiuni privind migrația și pentru formularea legislației naționale relevante, cât și pentru intensificarea dialogului internațional și a cooperării între state.

Acest ghid poate servi și drept instrument de sensibilizare pentru funcționarii publici și liderii de opinie ai acestora, nu doar pentru promovarea adoptării convențiilor, ci și pentru încurajarea acestora să facă reprezentări și referințe exacte și pozitive privind muncitorii migranți și migrația forței de muncă.

---

¹⁰ În iunie 2012, 16 state care au semnat (dar nu au ratificat) convenția erau Benin, Cambodgia, Camerun, Comore, Congo, Gabon, Guineea-Bissau, Liberia, Muntenegru, Mozambic, Palau, Sao Tome și Principe, Serbia, Sierra Leone, Togo și Venezuela.

CAPITOLUL II:

STANDARDE INTERNAȚIONALE: CARE SUNT ACESTEA ȘI CUM SUNT CREATE

Noțiunea centrală a drepturilor omului este “afirmarea implicită că anumite principii sunt adevărate și valabile pentru *toți* oamenii, în *toate* societățile, în *orice* condiții ale vieții economice, politice, etnice și culturale. Mai mult chiar, drepturile omului implică faptul că aceste principii sunt cumva prezente chiar în faptul umanității noastre comune...”¹¹ Noțiunea investește indivizii, fiecare organ al societății și în special statul, cu responsabilitatea de respectare și protejare a acestor principii în privința tuturor ființelor umane și a fiecărei în parte.

Această noțiune recunoaște relația fundamentală dintre drepturile individuale și societate. După cum începe Declarația universală a drepturilor omului, “...recunoașterea demnității inerente și a drepturilor egale și inalienabile ale tuturor membrilor familiei umane este baza pentru libertate, justiție și pace în lume.”

Standardele cu privire la drepturile omului sunt deseori formulate în declarații și proclamații. Acestea sunt niște declarații care identifică și definesc drepturile omului. Declarații importante privind drepturile universale ale omului și cele foarte specifice au fost făcute de Adunarea Generală a ONU, conferințe interguvernamentale internaționale și organe regionale. Deși astfel de instrumente sunt normative, de regulă ele nu au efect juridic în sine, cu careva excepții importante.¹² Standardele cu privire la drepturile omului sunt de asemenea prezentate în convenții, care spre deosebire de declarații și proclamații sunt instrumente normative care elaborează standarde obligatorii pentru statele care au ratificat sau au aderat la aceste instrumente.

Toate aceste tipuri de documente care stabilesc standardele sunt numite de regulă “instrumente” privind drepturile omului, declarații privind principiile juridice minime la care convin statele. Pe scurt, ele sunt standardele de bază cu care statele urmează să se conformeze. În unele țări, tratatele internaționale privind drepturile omului sunt aplicabile direct de instanțele judecătorești locale; în alte țări, acestea trebuie să fie incorporate în legislație pentru a putea fi aplicate direct. Indiferent de ce sistem are țara, normele internaționale formează baza pentru legislația și politicile naționale, asistă sistemul judiciar în dezvoltarea aplicării naționale a standardelor privind drepturile omului în cazuri individuale și oferă o direcție pentru societate în general. Unele tratate conțin definiții juridice specifice care pot fi copiate în legislația națională. Este important de reținut că obligația de a respecta tratatele internaționale transcende schimbările din guvern și oferă astfel cea mai stabilă protecție împotriva încălcării drepturilor omului, mai mult chiar decât legislația națională.

La nivel internațional nu există un singur document cuprinzător care să guverneze procesul de migrație sau să apere drepturile tuturor persoanelor implicate în migrație. Din contra, regulile care guvernează migrația sunt găsite într-un șir de instrumente diseminate în diferite ramuri ale dreptului internațional. Printre acestea, ramura drepturilor omului poate fi utilizată drept cea mai largă bază pentru normele și sursele care protejează persoanele implicate în migrație. De fapt, ramura drepturilor omului poate fi considerată nu doar setul central de norme care

---

¹¹ Max L. Stackhouse. 1984. *Creeds, Society and Human Rights: A Study in Three Cultures (trad. neofic. Crezuri, societate și drepturi ale omului: Un studiu în trei culturi)* (Grand Rapids, MI: William B. Eerdmans Publishing).

¹² O excepție importantă este Declarația Universală a Drepturilor Omului, multe din articolele sale sunt acceptate acum ca fiind drept internațional de cutumă.

apără persoanele implicate în migrație, ci și o legătură dintre diferite ramuri relevante ale dreptului internațional.¹³

Elaborarea Standardelor internaționale ale muncii, o parte complementară a dreptului internațional care cuprinde drepturile omului în lumea muncii, are loc sub auspiciile Organizației Internaționale a Muncii (ILO), agenție specializată a ONU. Elaborarea și ratificarea Standardelor internaționale ale muncii impune un proces diferit care nu este abordat în această publicație.

1. Istoria standardelor privind drepturile omului

Dezvoltarea unor mișcări puternice ale forței de muncă din multe țări a contribuit prompt la formarea ILO în 1919. Acest organ are responsabilitatea de a elabora un șir de acorduri internaționale în scopul garantării unui minim de standarde comune pentru tratamentul muncitorilor, condițiile la locul de muncă, etc. Într-un fel, primele instrumente internaționale bazate pe drepturi au fost elaborate în cadrul acestui context, protejând femeile și copiii.

După cel de-al doilea război mondial, în 1945 a fost creată Organizația Națiunilor Unite, în dorința de a evita repetarea devastărilor aduse de război în lume. Carta Națiunilor Unite reafirmă credința în drepturile fundamentale ale omului și declară că ONU va promova “respectarea universală și realizarea drepturilor omului și ale libertăților fundamentale pentru toți indiferent de rasă, sex, limbă sau religie.”

Instrumentul fundamental privind drepturile omului este Declarația universală a drepturilor omului, adoptată în 1948, cu câțiva ani după fondarea Națiunilor Unite. Această declarație a stabilit drepturile omului drept componente de bază ale dreptului internațional. Ea conține standardele privind drepturile omului evolute de-a lungul mai multor decenii, originare în eforturile începute în secolul XIX de a stabili coduri comune pentru relațiile dintre state. Este important că ea pune drepturile civile, politice, economice, sociale și culturale pe același nivel. Multe din prevederile sale sunt recunoscute ca făcând parte din cutuma internațională, fiind astfel obligatorii pentru state.

Două convenții majore care cuprind definițiile largi ale drepturilor politice și civile și sociale, economice și culturale au fost adoptate în 1966. Împreună cu Declarația universală, Convenția privind drepturile civile și politice și Convenția privind drepturile economice, sociale și culturale, sunt cunoscute sub denumirea de “Declarația internațională a drepturilor omului.”

După cum este prezentat în tabelul de mai jos, alte tratate privind drepturile omului au fost elaborate de atunci, fie pentru a elabora standarde pentru un anumit drept al omului, fie pentru a proteja drepturile omului ale unui grup vulnerabil.¹⁴

---

¹³ Ryszard Cholewinski. 2007. *International Migration Law: Developing Paradigms and Key Challenges* (trad. neofic. *Drept internațional al migrației: Dezvoltarea paradigmatelor și provocărilor cheie*), op. cit.

¹⁴ Pentru statutul ratificării acestor tratate, a se consulta <http://www2.ohchr.org/english/bodies/ratification/index.htm>.

	Data adoptării
Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială	21 dec. 1965
Convenția privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor	18 dec. 1979
Convenția împotriva torturii și altor tratamente sau pedepse cu cruzime, inumane sau degradante	10 dec. 1984
Convenția privind drepturile copilului	20 nov. 1989
Convenția internațională pentru protecția drepturilor tuturor muncitorilor migranți și ale membrilor familiilor acestora	18 dec. 1990
Convenția privind protecția tuturor persoanelor împotriva disparițiilor forțate	13 dec. 2006 (încă nu a intrat în vigoare)
Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități	20 dec. 2006

La Conferința mondială privind drepturile omului, petrecută în Viena în 1993, reprezentanții majorității guvernelor lumii au adoptat declarația de la Viena și Planul de acțiuni care subliniază că drepturile omului sunt universale, inalienabile și indivizibile. Declarația de la Viena afirmă ca drepturile expuse în diferite instrumente se aplică tuturor, oriunde și că drepturile politice și civile sunt inseparabile de drepturile sociale, economice și culturale. Alte întruniri și declarații, cum ar fi Conferința internațională de la Cairo privind populația și dezvoltarea din 1994, Declarația de la Copenhaga privind dezvoltarea socială din 1995 și Declarația de la Beijing privind femeile din 1995 au pus în lumină importanța egală a drepturilor civile, politice, economice, sociale și culturale și aplicabilitatea lor specifică tuturor muncitorilor migranți. Declarațiile și Planele de acțiuni adoptate de aceste conferințe au făcut apel la toate statele să considere ratificarea CIDMM.

În 1999 Comisia Națiunilor Unite pentru drepturile omului a instituit mandatul Raportorului special pentru drepturile migranților. Raportorul special este împuternicit să examineze căile și modalitățile de depășire a obstacolelor în calea protecției depline și efective a drepturilor migranților. Mandatul Raportorului special cuprinde toate țările, indiferent dacă acestea au ratificat CIDMM. Cu numeroase ocazii, inclusiv în contextul vizitelor de țară, Raportorul special a făcut apel la state să ratifice CIDMM.

Urmare a unei decizii luate în 1997 Adunarea Generală a ONU a organizat în 2001 Conferința mondială împotriva rasismului, discriminării rasiale, xenofobiei și intoleranței aferente, în scopul evaluării complexității tot mai mari a discriminării rasiale și violenței etnice care reprezintă o provocare tot mai mare pentru comunitatea internațională. Declarația și Programul de acțiuni de la Durban, adoptate în cadrul conferinței care a avut loc la Durban, Africa de Sud, au acordat o atenție considerabilă situației migranților și a făcut apel la toate statele să ratifice CIDMM. În 2009 o conferință de revizuire a avut loc în Geneva în perioada 20-24 aprilie pentru a evalua progresul făcut în implementarea Declarației și Programului de acțiuni de la Durban.

2. Cum sunt elaborate standardele

Tratatele și alte standarde de regulă se elaborează la inițiativa a cel puțin unui stat, însă de regulă a mai multor state interesate, care cheamă la elaborarea unui standard într-un forum relevant al ONU. Un șir de tratate au fost inițiate de fosta Comisie ONU pentru drepturile omului; altele au fost examinate direct în cadrul Adunării Generale.

Comisia pentru drepturile omului a fost principalul organ subsidiar al Consiliului Economic și Social al ONU (ECOSOC) și s-a întrunit în sesiuni anuale din 1946 până în 2006, când a fost înlocuit de Consiliul ONU al Drepturilor Omului. Consiliul ONU al Drepturilor Omului se

întrunește de câteva ori pe an și se subordonează direct Adunării Generale, care de asemenea alege membrii Consiliului din rândul statelor membre ale ONU.

Adunarea Generală este principalul organ deliberativ și de decizie politică pentru ONU; toate statele membre au dreptul la audiere și vot în acest organ. El se întrunește o dată pe an pentru o sesiune ordinară din septembrie până în decembrie și apoi după necesitate.

Din moment ce statele care doresc să elaboreze un instrument nou cu privire la drepturile omului obțin aprobarea Adunării Generale a ONU, este desemnat un grup de lucru sau grup de elaborare interguvernamental. De regulă astfel de grupuri includ participarea statelor din toate regiunile. De obicei ele sunt conduse de reprezentanții guvernelor care doresc să promoveze standarde noi.

Cu toate acestea, țările care se opun acestor standarde sau le susțin cu rezerve substanțiale, deseori își asigură un loc în comitetul de elaborare pentru a asigura că orice proiect ar fi produs eventual, conform opiniei lor, acesta nu va fi prea radical. Unele tratate au avut nevoie de mulți ani pentru a fi realizate. Pentru Convenția internațională pentru protecția drepturilor tuturor muncitorilor migranți și ale membrilor familiilor acestora a fost nevoie de zece ani de muncă și negocieri după ce în 1980 a fost creat grupul de lucru.

Grupurile de elaborare studiază în general standardele existente, inclusiv deciziile și recomandările organelor de experți, pentru a identifica ce poate fi relevant, comparabil sau aplicabil. Deseori ele se bazează pe expertiza organizațiilor independente active în domeniul juridic și cel al drepturilor omului, inclusiv organe neguvernamentale competente în domeniu. În cazul CIDMM, un șir de organizații interguvernamentale, ONU și organizații neguvernamentale au oferit consultanță pe parcursul întregului proces de elaborare, în special Organizația Internațională al Muncii, în vederea expertizei sale în materii ce țin de migrația forței de muncă.

Standardele internaționale ale muncii sunt elaborate printr-un proces aparte sub auspiciile Organizației Internaționale a Muncii. O descriere succintă despre “Cum sunt create Standardele internaționale ale muncii” poate fi găsită pe pagina web a ILO.¹⁵

Toate standardele internaționale privind drepturile omului sunt menite să servească drept bază pentru crearea legilor și jurisprudenței naționale relevante în toate țările.

3. Cum devin tratatele drept internațional: semnare, ratificare, aderare

Odată ce grupul de elaborare ajunge la un acord cu privire la un text, acesta este transmis Adunării Generale a ONU pentru adoptare, prin vot sau prin consens. Adoptarea unui instrument internațional este doar primul și deseori cel mai ușor pas în atingerea scopului său de a deveni un instrument de drept internațional. În cadrul forumului public global al Adunării Generale, doar câteva state vor obiecta adoptarea standardelor, întrucât adoptarea de către Adunarea Generală nu poartă angajament obligatoriu pentru state. Obiectarea împotriva consensului sau votul contra ar însemna că statul se opune drepturilor omului. Rareori statele consideră că acest gest ar fi productiv din punct de vedere diplomatic.

Orice tratat multilateral are nevoie de accesul formal al unui număr minim de state, specificat în tratat, înainte să devină obligatoriu pentru statele semnatare. Prin exprimarea formală a

---

¹⁵ http://www.ilo.org/global/What_we_do/InternationalLabourStandards/Introduction/creation/lang--en/index.htm.

acordului în privința unui tratat, un stat este de acord să încorporeze și să-și asume responsabilitatea pentru standardele sale. Un astfel de acord poate fi făcut prin doi pași formali sau prin unul. Un prim pas constă în faptul că statul poate semna un tratat, ceea ce poate fi considerat drept exprimare a intenției de a adera la el. De obicei aceasta se face de către ramura executivă a guvernului.

Ratificarea unui tratat necesită în general o acțiune suplimentară din partea ramurii legislative sau de legiferare a guvernului. Acesta este un acord formal cu textul tratatului și cu adoptarea standardelor sale în legislația națională. Dacă este necesar, un guvern poate indica pașii ulteriori care vor fi luați pentru a aduce legislația națională în conformitate cu tratatul.

Alternativ statul poate purcede direct la aderarea la un tratat fără semnare prealabilă, prin întreprinderea unui acțiuni legislative necesare pentru adoptarea tratatului.

Prin ratificare sau aderare un stat devine *stat parte la tratat* și tratatul devine juridic obligatoriu pentru acel stat la momentul intrării lui în vigoare.

4. Când intră în vigoare un tratat

După cum s-a menționat anterior, un tratat multilateral necesită de obicei un număr minim de state care să-l ratifice sau să adere la el înainte ca acesta să intre în vigoare și să devină operațional. Acest număr minim este de obicei stabilit chiar în tratatul propriu-zis. Deși numărul poate varia, tratatele recente (printre care și CIDMM) au prevăzut de obicei un minim de 20 state părți pentru ca acesta să intre în vigoare.

Când un tratat intră în vigoare, el devine obligatoriu pentru statele care l-au ratificat sau au aderat la el și ei vor trebui să prezinte rapoarte periodice despre măsurile întreprinse în vederea implementării normelor conținute în tratat. Statele pot ratifica un tratat cu “rezervări,” declarând că ele consideră că anumite pasaje sau articole din instrument nu sunt aplicabile sau obligatorii pentru cazul lor. Atunci când statele fac acest lucru, alte state își pot exprima obiecțiile față de rezervări, spre exemplu dacă consideră că rezervările vin în contradicție cu obiectul și scopul tratatului. Organele tratatului care monitorizează conformarea statelor revizuiesc și rezervările făcute de state și în cazuri rare decid asupra incompatibilității lor.

5. Sistemul de monitorizare a tratatului

Organele tratatului privind drepturile omului monitorizează conformarea statelor părți cu tratatele respective. Ele fac acest lucru în primul rând prin examinarea rapoartelor din partea statelor părți. Statele părți sunt obligate să prezinte regulat rapoarte Comitetelor respective cu privire la măsurile legislative, judiciare, administrative sau de alt tip, întreprinse în vederea implementării tratatului. Odată ce raportul a fost primit, instituțiile naționale din domeniul drepturilor omului ale țării respective, precum și organizațiile neguvernamentale locale și internaționale au ocazia de a oferi informații și comentarii alternative pe marginea raportului. Raportul statului parte este examinat de organul tratatului în cadrul unei sesiuni publice în prezența unei delegații din partea guvernului statului parte printr-un proces de dialog constructiv. Concluziile și recomandările organului tratatului sunt făcute publice la sfârșitul sesiunii. Acest proces de considerare a rapoartelor din partea statelor oferă asistență utilă statelor în ceea ce ține de modul de adoptare a măsurilor concrete de îmbunătățire a protecției drepturilor omului și le ajută să identifice punctele lor tari și slabe în această privință.

Unele organe ale tratatelor au și posibilitatea de a examina comunicările interstatale sau individuale care denunță încălcările comise de un stat parte în privința vreunui drept conținut în tratatul respectiv.

Majoritatea organelor tratatelor fac declarații generale cu privire la interpretarea și aplicarea tratatului pe care îl monitorizează, deseori făcând un rezumat al concluziilor la care au ajuns în procesul de examinare a rapoartelor prezentate de statele-părți. Împreună cu observațiile organelor tratatelor pe marginea rapoartelor naționale, aceste comentarii generale oferă îndrumări privind înțelegerea valorilor centrale ale tratatului și contribuie la promovarea dezvoltării standardelor în această privință.

Membrii organelor tratatelor sunt experți independenți, aleși periodic de adunarea statelor părți la tratatul în cauză. Majoritatea organelor tratatelor se întrunesc de două-trei ori pe an. Mandatul lor se referă exclusiv la tratatul pe care îl monitorizează și doar la statele care au aderat la tratatul în cauză.

Un sistem separat de supraveghere sub auspiciile ILO monitorizează implementarea Standardelor internaționale ale muncii, inclusiv cele două convenții ILO privind migrația în scop de angajare menționate mai sus.

6. Alte valori ale tratatelor

Jurisprudența națională dintr-un șir de țări a permis ca tratatele internaționale să fie citate în contestațiile juridice și procedurile judiciare, chiar dacă țara nu a ratificat sau nu a aderat la un tratat anume. În general referințele la tratate internaționale și în special documentele Națiunilor Unite au crescut brusc în ultimii ani.¹⁶

Însăși existența unui tratat a fost o informație și un instrument de presiune puternic în forumurile internaționale împotriva guvernelor care insistă asupra continuării practicilor care contravin normelor internaționale. Standardele internaționale au o valoare morală puternică, care de asemenea îi ajută pe cei care sunt în favoarea standardelor mai bune sau cei care se opun abuzului asupra drepturilor omului în dezbateri publice, mass-media și parlamentare locale.

Standardele internaționale servesc drept un ghid util și uneori un stimul efectiv în elaborarea legislației specifice care încorporează unele standarde, chiar dacă guvernul nu este dispus sau nu poate încorpora tot conținutul și de aceea se opune ratificării sau aderării. În special Convenția pentru protecția drepturilor tuturor muncitorilor migranți și ale membrilor familiilor lor poate fi folosită drept instrument de promovare a abordării migrației bazate pe drepturi, atât în elaborarea politicilor naționale de migrație, cât și în procese bilaterale sau multilaterale cu privire la migrație.

Standardele internaționale pot fi instrumente valoroase de organizare pentru grupurile sau comunitățile persoanelor afectate. Recunoașterea drept grup cu drepturi care necesită protecție poate avea un caracter de împuternicire pentru membrii acestui grup. ea contribuie la susținerea și restabilirea unui sentiment de demnitate în cazul indivizilor afectați. Ea poate motiva organizarea și acțiunea colectivă prin confirmarea recunoașterii și sprijinului internațional acordat situației lor.

---

¹⁶ A se vedea *inter alia* Paul Hellyer. 2007. "UN Documents in US Case Law" (trad. neofic. Documente ONU în jurisprudența SUA) în *Law Library Journal* (trad. neofic. Revista bibliotecii de drept), vol. 99, p. 4. A se vedea de asemenea rapoarte Oxford Law și bazele de date Lexis-Nexis.

CAPITOLUL III:

IMPORTANȚA ȘI CONȚINUTUL CONVENȚIEI INTERNAȚIONALE PENTRU PROTECȚIA DREPTURILOR TUTUROR MUNCITORILOR MIGRANȚI ȘI ALE MEMBRILOR FAMILIILOR ACESTORA

1. De ce este importantă convenția?

Convenția internațională pentru protecția drepturilor tuturor muncitorilor migranți și ale familiilor acestora (CIDMM) din 1990 constituie cel mai larg cadru în dreptul internațional pentru protecția drepturilor muncitorilor migranți și ale membrilor familiilor acestora și pentru îndrumarea statelor cum să elaboreze politici privind migrația de muncă, în același timp respectând drepturile migranților.

Importanța ei poate fi subliniată prin următoarele zece puncte:

1. Convenția își dorește să stabilească un minim de standarde de protecție a drepturilor civile, politice, economice, sociale și culturale ale tuturor muncitorilor migranți și ale membrilor familiilor lor. Ea încurajează statele să-și armonizeze legislația la standardele universale prevăzute în convenție. După cum este clar stipulat în Articolul 79 al convenției, statele își păstrează prerogativa de a determina cine poate fi admis în țările lor și condițiile lor de ședere.
2. Convenția abordează muncitorii migranți drept ceva mai mult decât simpli muncitori sau produse economice: ei sunt ființe umane cu drepturi ale omului.
3. Convenția reflectă rolul important pe care migrația muncitorilor îl joacă în economia globală. Convenția recunoaște că acele contribuții făcute de migranți la economiile și societățile din țările gazdă, precum și la dezvoltarea din țările lor de baștină depinde de recunoașterea și protecția juridică ale drepturilor omului. Convenția prevede standarde pentru a face aceste drepturi pasibile de acționare în judecată și executabile conform legislației naționale.
4. Deși unii muncitori migranți și familiile lor au avut parte de încercări reușite să-și găsească condiții de muncă și de trai peste hotare, alții s-au confruntat cu exploatare și discriminare și au suferit încălcări ale drepturilor lor. În majoritatea țărilor persoanele care nu sunt cetățeni ai țării respective se vor confrunta cu mai multe probleme în obținerea recunoașterii și protecției drepturilor lor, comparativ cu cetățenii țării respective. Convenția recunoaște vulnerabilitatea în care se află muncitorii migranți și membrii familiilor lor și prin urmare necesitatea unei protecții adecvate.
5. La momentul de față convenția este cel mai cuprinzător instrument internațional cu privire la muncitorii migranți. Ea prevede un set de standarde internaționale care abordează (a) tratamentul, bunăstarea și drepturile tuturor muncitorilor migranți și ale membrilor familiilor lor și (b) obligații și responsabilitățile statelor implicate. Acestea din urmă includ statele de origine, statele de tranzit și statele de angajare, toate beneficiind de migrația internațională a muncitorilor. Instrumentele bilaterale și regionale sunt importante pentru că permit statelor părți la ele să formuleze și să prevadă aranjamente specifice pentru migrație la nivel bilateral și regional, dar astfel de instrumente au valoare doar dacă nu contravin unor norme convenite la nivel global sau dacă prevăd standarde mai înalte privind abordarea protecției muncitorilor migranți și a membrilor familiilor acestora.

6. Convenția pune accent pe faptul că tuturor muncitorilor migranți, regulari sau iregulari, trebuie să li se recunoască drepturile. Ea cuprinde toți muncitorii migranți indiferent de statutul lor juridic, dar încearcă să promoveze plasarea muncitorilor migranți într-o situație legală sau regulată. Ea încurajează toți muncitorii și angajatorii să respecte și să se conformeze cu legile și procedurile din statele respective.

7. Filosofia convenției este bazată pe principiul nediscriminării. Toți muncitorii migranți și membrii familiilor acestora, indiferent de statutul lor juridic, se bucură de aceleași drepturi fundamentale ale omului ca și cetățenii țării. Muncitorii migranți și membrii familiilor lor care au acte în regulă se bucură de tratament egal cu cel al cetățenilor într-un șir mai mare de situații specifice.

8. Convenția prevede o definiție acceptată internațional a muncitorului migrant, care este una foarte largă și include toți migranții, bărbați și femei, care urmează a fi angajați, sunt angajați sau au fost angajați la o activitate remunerată într-o țară alta decât a lor. Convenția prevede de asemenea definiții ale anumitor categorii de muncitori migranți care sunt aplicabile oricăror regiuni din lume.

9. Convenția este menită să prevină și să elimine exploatarea tuturor muncitorilor migranți și ale membrilor familiilor acestora pe durata întregului proces de migrație. Ea încearcă expres să pună capăt recrutării ilegale sau clandestine și traficării muncitorilor migranți și să descurajeze angajarea muncitorilor migranți în situații iregulare sau ilegale.

10. În final, Convenția creează Comitetul pentru protecția drepturilor tuturor muncitorilor migranți și ale membrilor familiilor acestora. Comitetul analizează modul în care statele-părți aplică convenția prin revizuirea rapoartelor privind măsurile întreprinse de statele-părți în vederea implementării convenției.

2. Punctele principale ale convenției

A. Sfera de acțiune și definiții

- *Care aspecte ale migrației sunt abordate de Convenție?*

Convenția se aplică întregului proces de migrație al muncitorilor migranți și membrilor familiilor acestora. Ea le extinde drepturile și protecția la toate etapele: pregătire, recrutare, plecare și tranzit; șederea în statele de angajare; întoarcerea și re-stabilirea în țările lor de origine sau în statele de reședință (art.1).

- *Cine este considerat muncitor migrant?*

Pentru prima dată într-un instrument internațional, convenția prevede o definiție a muncitorului migrant centrată pe angajarea într-o “activitate remunerată”. Această definiție este largă și include protecția celor care planifică să devină muncitori migranți sau lucrează de fapt în afara țării lor sau cei care au terminat lucrul peste hotare și se întorc în țările lor de origine.

Ea stipulează că “termenul de “muncitor migrant” se referă la o persoană care urmează să fie angajată, este angajată sau a fost angajată într-o activitate remunerată al cărei cetățean el sau ea nu este” (art.2).

Pe lângă definiția generală a muncitorului migrant, convenția prevede de asemenea definiții pentru categorii specifice de muncitori migranți, cum ar fi “muncitorii de frontieră”,

“muncitorii sezonieri”, “muncitorii legați de proiecte” și “muncitorii cu activități independente” (art.2). Categoria “muncitorilor cu activități independente” recunoaște un șir larg de muncitori migranți care operează o mică afacere de familie singuri sau împreună cu alți membri ai familiei. Partea V a convenției elaborează anumite drepturi speciale care se aplică acestor categorii de muncitori migranți și membrilor familiilor acestora.

- *Cine este considerat membru al familiei muncitorului migrant?*

Convenția definește “membrii familiei” drept “persoane căsătorite cu muncitorii migranți sau care au cu aceștia o relație care conform legii aplicabile produce efecte similare cu cele ale căsătoriei” și copiii dependenți și alte persoane dependente după cum sunt recunoscute de legislația statului în cauză (art.4). Această terminologie ține cont de diferite forme ale relațiilor de familie din întreaga lume. Convenția consacră drepturile și protecția membrilor de familie într-un șir de situații, în special în țara de angajare.

- *Cine nu este inclus?*

Convenția nu se aplică refugiaților¹⁷ și persoanelor apatride, angajaților unui stat, angajaților organizațiilor internaționale, studenților, investitorilor și marinarilor și muncitorilor de la o instalație offshore (art.3).

- *Nediscriminare*

Convenția se aplică tuturor persoanelor care corespund definiției muncitorului migrant și a membrului de familie; ei au dreptul la protecția drepturilor lor conform convenției fără a face diferențe pe orice baze, cum ar fi sex, rasă, culoare, limbă, religie sau convingere, opinie politică sau orice opinie, origine națională, etnică sau socială, cetățenie, vârstă, poziție economică, proprietate, stare civilă, naștere sau alt statut (art.7).

B. Drepturile muncitorilor migranți și ale membrilor familiilor lor

Convenția definește drepturile muncitorilor migranți sub două rubrici principale: drepturile omului ale tuturor muncitorilor migranți și membrilor familiilor lor (Partea III) și alte drepturi ale muncitorilor migranți și membrilor familiilor lor care au acte în regulă sau aflați în situație regulată (Partea IV). Drepturile omului sunt aplicabile tuturor muncitorilor migranți și membrilor familiilor lor indiferent de statutul lor juridic, pe când celelalte drepturi sunt aplicabile doar muncitorilor migranți și membrilor familiilor lor care au acte în regulă sau aflați în situație regulată.

Convenția nu reprezintă un set nou de drepturi exclusiv pentru muncitorii migranți și membrii familiilor acestora. Mai degrabă majoritatea drepturilor enumerate în Convenție, spre exemplu, multe din articolele incluse în Partea III, reafirmă și subliniază aplicarea în cazul muncitorilor migranți și al membrilor familiilor lor a drepturilor respective enunțate în Convențiile internaționale privind drepturile civile și politice și privind drepturile economice, sociale și culturale și în alte tratate de bază cu privire la drepturile omului. Oricum convenția prevede un șir de drepturi care abordează necesități specifice de protecție și care oferă garanții suplimentare în contextul vulnerabilității speciale a muncitorilor migranți și membrilor familiilor acestora.¹⁸

---

¹⁷ Pe parcursul examinării rapoartelor din partea statelor părți Comitetul pentru muncitori migranți a clarificat că excluderea aplicabilității convenției la refugiați este limitată doar la refugiați recunoscuți și nu și la solicitanții de azil care corespund definiției muncitorului migrant din convenție.

¹⁸ Pentru o prezentare comparativă a felului în care drepturile migranților sunt enumerate în tratatele internaționale de bază din domeniul drepturilor omului, a se vedea CICM. 2006. *Strengthening*

- ***Drepturi și libertăți fundamentale***

Convenția sprijină dreptul stabilit al tuturor, inclusiv al muncitorilor migranți, de a părăsi orice stat și de a intra și rămâne în statul lor de origine (art.8) indiferent de statutul lor de migrație. Condițiile inumane de trai și de muncă și abuzul fizic (și sexual) care este îndurat uneori de muncitorii migranți sunt abordate prin reafirmarea dreptului lor la viață (art.9) și interzicerea tratamentului sau a pedepselor crude, inumane sau degradante (art.10), a sclaviei sau servituții și muncii forțate sau obligatorii (art.11), precum și prin obligația statului de a proteja muncitorii migranți și membrii familiilor acestora de violență, leziuni fizice, amenințări și intimidări (art.16, al.2).

Toți muncitorii migranți și membrii familiilor lor au dreptul la libertățile fundamentale, cum sunt libertatea opiniei, conștiinței și religiei (art.12) și dreptul de a avea și exprima opinii (art.13). Ei nu pot fi supuși intervenției arbitrare sau nelegitime în viața lor privată, familie, domiciliu, corespondență sau alte mijloace de comunicare sau atacurilor nelegitime asupra onoarei și reputației lor (art.14). Proprietatea lor nu poate fi confiscată în mod arbitrar (art.15).

Fiecare copil al unui muncitor migrant are dreptul la un nume, la înregistrarea nașterii și la o cetățenie (art.29).

- ***Proces echitabil***

Convenția explică în detaliu necesitatea de a asigura proces echitabil pentru toți muncitorii migranți și familiile lor (art.16-20). Investigațiile, arestările și detențiile trebuie efectuate în conformitate cu procedurile stabilite. În cazul arestării migranții trebuie să fie informați într-o limbă pe care o înțeleg despre motivele arestării. Dreptul lor la egalitate cu cetățenii statului în fața instanțelor de judecată și a tribunalelor trebuie respectat. Dacă sunt acuzați de comiterea unei infracțiuni, migranților trebuie să li se ofere asistența juridică necesară și dacă este nevoie și asistența gratuită a unui interpret. La aplicarea sentinței trebuie să se țină cont de considerațiunile umanitare privind statutul de migrant al persoanei. Expulzarea arbitrară sau colectivă a muncitorilor migranți este interzisă (art.22).

- ***Protecția consulară***¹⁹

Autoritățile consulare sau diplomatice ale țării de origine a migrantului vor fi informate fără întârziere despre arestarea migrantului, dacă el sau ea solicită acest lucru, și migrantul are dreptul de a comunica cu aceste autorități (art.16, al.7). Toți migranții trebuie să aibă dreptul la protecție și asistență din partea autorităților consulare sau diplomatice ale țării lor de origine, inclusiv și în cazul expulzării (art.23).

- ***Egalitatea în drepturi cu cetățeni***

Toți muncitorii migranți urmează a fi tratați la fel ca și cetățenii țării de angajare în ceea ce ține de remunerare și condițiile de muncă [muncă supra-program, ore de lucru, odihna săptămânală, concediu plătit, securitate, sănătatea, terminarea contractului de muncă, vârsta

---

Protection of Migrant Workers and their Families with International Human Rights Treaties: A Do-it-yourself Kit (trad. neofic. Consolidarea protecției muncitorilor migranți și a familiilor lor cu tratate internaționale în domeniul drepturilor omului: Trusă individuală), ediția a 2-a. Disponibil la www.icmc.net.

¹⁹ Richard Perruchoud. 2007. "Consular Protection and Assistance" (trad. neofic. Protecție și asistență consulară) în Ryszard Cholewinski și alții (eds) *International Migration Law: Developing Paradigms and Key Challenges (trad. neofic. Drept internațional al migrației: Dezvoltarea paradigmatelor și a provocărilor cheie)* (T.M.C Asser Press) pp. 71-85.

minimă, limitări privind munca la domiciliu, etc. (art.25)]. Ei au dreptul de a se afilia sindicatelor și asociațiilor și de a participa la întrunirile și activitățile acestora (art.26).

Egalitatea în drepturi cu cetățenii se extinde și asupra asistenței medicale de urgență (art.28)²⁰ și securității sociale (art.27), deși nu este nesemnificativ faptul că această Convenție leagă dreptul la securitate socială de îndeplinirea cerințelor care ar putea exista în legislația internă și tratatele bilaterale și multilaterale aplicabile. Copii unui muncitor migrant au dreptul la acces la educație în baza egalității de tratament cu cetățenii statului în cauză (art.30).

- ***Confiscarea actelor de identitate***

Convenția interzice practicile de confiscare de către angajatori a pașapoartelor muncitorilor migranți și prevede expres că doar funcționarii publici autorizați în modul convenit de lege au voie să confişte sau să distrugă acte de identitate, permise de intrare, permise de ședere sau permise de muncă (art.21).

- ***Transferul câștigurilor***

La terminarea șederii lor în statul de angajare, toți muncitorii migranți și membrii familiilor lor au dreptul să-și transfere câștigurile și economiile, precum și efectele și averea lor personală (art.32).

- ***Dreptul la informație***

Muncitorii migranți și membrii familiilor lor au dreptul de a fi informați de statele de origine, tranzit sau angajare despre drepturile lor originare din prezenta Convenție, precum și despre condițiile de admitere și drepturile și obligațiile lor în acele state. Astfel de informație trebuie să fie pusă la dispoziția muncitorilor migranți gratuit și într-o limbă pe care o înțeleg (art.33).

- ***Respectarea identității culturale***

Statele părți trebuie să asigure respectarea identității culturale a tuturor muncitorilor migranți și membrilor familiilor lor și să nu-i împiedece să mențină legături culturale cu țara lor de origine (art.31). Statele părți trebuie să respecte de asemenea libertatea părinților de a asigura educația religioasă și morală a copiilor lor în conformitate cu propriile lor convingeri (art.12, al.4).

---

²⁰ Este important de remarcat că articolul 81(1) al CIDMM asigură că nimic din convenție nu va afecta drepturile sau libertățile mai favorabile conferite muncitorilor migranți și membrilor familiilor lor pe baza legislației sau practicii statului parte sau a oricărui tratat bilateral sau multilateral în vigoare pentru statul parte în cauză. Convenția internațională privind drepturile economice, sociale și culturale și Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială sunt câteva din tratatele multilaterale care recunosc un drept la sănătate mai favorabil pentru toți. Organele tratatelor din domeniul drepturilor omului care monitorizează respectarea convențiilor de către statele părți au subliniat că statele părți au obligația de a respecta dreptul celor care nu sunt cetățeni la sănătate, printre altele prin abținerea de la refuzul sau limitarea accesului lor la servicii medicale preventive, curative sau paliative. A se vedea *CESCR General Comment on the right to the highest attainable standard of health (trad. neofic. Comentariu general privind dreptul la cele mai înalte standarde de sănătate)*, E/C.12/2000/4 și *CERD General Recommendation XXX on discrimination against non citizens (trad. neofic. Comentariu general XXX privind discriminarea împotriva persoanelor care nu sunt cetățeni)*, U.N. Doc. CERD/C/64/Misc.11/rev.3 (2004).

- ***Obligația de a respecta legislația locală***

Toți muncitorii migranți și membrii familiilor lor au obligația de a respecta legile și reglementările oricărui stat de tranzit sau de angajare, precum și obligația de a respecta identitatea culturală a locuitorilor ei (art.34).

C. Alte drepturi ale muncitorilor migranți și membrilor familiilor lor care au acte în regulă sau se află într-o situație regulată

Convenția recunoaște drepturi mai depline și drepturi suplimentare pentru muncitorii migranți și membrii familiilor acestora care au acte în regulă sau se află într-o situație regulată.

- ***Libertatea mișcării***

Muncitorii migranți și membrii familiilor acestora care au acte în regulă sau se află într-o situație regulată au dreptul la libertatea mișcării pe teritoriul statului de angajare și de asemenea dreptul de a-și alege reședința (art.39).

- ***Egalitatea în tratament cu cetățenii***

Pe lângă domeniile menționate în articolul 25, muncitorii migranți și membrii familiilor acestora care au acte în regulă sau se află într-o situație regulată se bucură de egalitate în tratament cu cetățenii statului de angajare în următoarele domenii: acces la educație, servicii de orientare și angajare profesională, instruire și reinstruire profesională; acces la cazare, inclusiv la schemele de cazare socială și protecția împotriva exploatării în ceea ce ține de chirie; acces la servicii sociale și de sănătate; acces la cooperative și întreprinderi auto-gestionate, acces și participare la viața culturală (art.43). Membrii familiilor muncitorilor migranți cu acte în regulă se bucură de asemenea de egalitate în tratament cu cetățenii statelor de angajare în ceea ce ține de accesul la instituțiilor și servicii de educație, îndrumare profesională și instituții și servicii de instruire, servicii sociale și de sănătate și participare în viața culturală (art.45). Statele de angajare trebuie să urmeze politici menite să faciliteze integrarea copiilor în sistemul școlar local, în special în ceea ce ține de învățarea în limba locală (art.45(2)). Statele de angajare ar putea oferi scheme speciale de educare în limba maternă a copiilor muncitorilor migranți (art.45(4)), unde e cazul în cooperare cu statele de origine.

Muncitorii migranți regulari și membrii regulari ai familiilor lor nu pot fi supuși unor impozite și taxe mai mari sau mai scumpe, decât cele impuse cetățenilor în circumstanțe asemănătoare și ar trebui să aibă dreptul la deduceri și scutiri de taxe și îndemnizații fiscale aplicabile cetățenilor în circumstanțe asemănătoare (art.48).

Muncitorii migranți regulari trebuie să se bucure de egalitatea în tratament cu cetățenii statului de angajare în ceea ce ține de protecția de concediere, beneficii de șomaj, acces la schemele publice de muncă menite să combată șomajul și acces la angajare alternativă în cazul pierderii locului de muncă sau al terminării altei activități remunerate (art.54).

- ***Alte drepturi***

Muncitorii migranți și membrii familiilor acestora cu acte în regulă sau care se află într-o situație regulată au dreptul să fie informați, cel puțin la momentul admiterii lor în statul de angajare, cu privire la condițiile aplicabile admiterii și în special cele referitoare la șederea lor și activitățile remunerate la care se angajează (art.37). Statele de angajare ar trebui să depună

orice efort în vederea autorizării muncitorilor migranți cu acte în regulă să lipsească temporar fără ca aceasta să producă efect asupra autorizării lor de ședere sau muncă (art.38).

Muncitorii migranți și membrii familiilor lor cu acte în regulă trebuie să aibă dreptul de a forma asociații și sindicate în statul de angajare (art.40). Ei au dreptul de a participa la afacerile publice ale statului lor de origine și de a vota și de a fi ales la alegerile aceluia stat în conformitate cu legislația lui (art.41). Statele ar trebui să considere stabilirea unor proceduri sau instituții cu scopul de a ține cont de necesitățile speciale, aspirațiile și obligațiile muncitorilor migranți și ale membrilor familiilor lor (Art.44). Ei se bucură de scutirea de taxe la importuri și exporturi în ceea ce privește bunurile lor personale și pentru gospodărie, precum și echipamentul profesional (art.46). Muncitorii migranți regulari au și dreptul de a trimite remitențe și statele urmează să ia măsurile convenite pentru facilitarea acestor transferuri (art.47). Atunci când contractul de muncă este încălcat de angajator, muncitorul are dreptul de a adresa cazul său autorităților competente din statul de angajare (art.54 (2)).

D. Consultări și cooperare între state în domeniul promovării unor condiții stabile, echitabile, umane și legitime ale migrației internaționale

Convenția recunoaște că “problemele umane implicate în migrație sunt și mai serioase în cazul migrației iregulare” și subliniază necesitatea de a încuraja acțiuni potrivite “pentru prevenirea și eliminarea mișcărilor clandestine și a traficului de muncitori migranți, în același timp asigurând protecția drepturilor lor fundamentale” (Preambul).

În scopul promovării unor condiții stabile, echitabile și umane ale migrației internaționale, statele părți la convenție ar trebui să se consulte și să coopereze între ele, acordând atenție nu doar necesităților și resurselor de muncă, ci și necesităților migranților și consecințelor migrației pentru comunitățile în cauză (art.64). Partea VI a convenției oferă statelor un cadru pentru elaborarea politicilor de migrație care corespund normelor cu privire la drepturile omului.

Articolul 65 al Convenției prevede că statele trebuie să mențină servicii potrivite care să se ocupe de chestiunile migrației internaționale. Astfel de servicii ar trebui să formuleze și să implementeze politici de migrație, precum și să facă schimb de informații, să se consulte și să coopereze cu autoritățile competente ale altor state implicate în migrație care afectează statele în cauză. Mai mult ca atât, aceste servicii ar trebui să fie responsabile de furnizarea informației potrivite, în special pentru angajatori, muncitori și organizațiile lor, cu privire la politici, legi și regulamente referitoare la migrație și angajare și cu privire la acordurile cu alte state în acest domeniu. În cele din urmă, aceste servicii ar trebui să fie responsabile de acordarea informației și asistenței migraților cu privire la autorizațiile, formalitățile și aranjamentele necesare pentru pregătirea migrației ordonate a acestora.

Oferirea informației despre condițiile legitime de migrare ar trebui să se petreacă împreună cu măsurile potrivite contra diseminării informației incorecte despre migrație în efortul de a stopa mișcări migratoare nelegitime și clandestine, conform articolului 68 al Convenției. Statele trebuie să întreprindă și măsuri pentru depistarea și eradicarea mișcărilor ilegale sau clandestine și să aplice sancțiuni efective organizatorilor acestor mișcări. Angajarea muncitorilor într-o situație iregulară trebuie eliminată, inclusiv prin sancțiuni aplicate angajatorilor acestor muncitori.²¹

²¹ Așa-numitele Protocoale de la Palermo (Protocolul privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special al femeilor și copiilor și Protocolul privind împotriva traficului ilegal de migranți pe calea terestră, a aerului și pe mare, adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate din 2000) obligă statele să criminalizeze traficul de persoane și traficul ilegal de migranți. Victimele traficului de persoane ar trebui tratate în conformitate deplină cu

Supravegherea strictă a operațiunilor de recrutare în țările de origine este la fel un instrument important în prevenirea practicilor ilegale, inclusiv a traficului. Articolul 66 al Convenției limitează dreptul de a efectua operațiuni de recrutare a muncitorilor migranți în serviciile publice ale țării de origine, serviciile publice ale țării de angajare în baza unui acord între cele două țări sau a unui organ stabilit printr-un tratat bilateral sau multilateral. În ceea ce privește angajatorii sau agențiile private, acestea au dreptul de a recruta muncitori migranți doar dacă au obținut autorizația necesară din partea autorităților publice ale țărilor în cauză și operează sub supravegherea acestora.

Statele părți implicate urmează să coopereze, dacă e cazul, în domeniul adoptării măsurilor privind întoarcerea ordonată a muncitorilor migranți și membrilor familiilor acestora în statul de origine. Statele de origine trebuie să ia măsurile potrivite pentru promovarea condițiilor economice adecvate pentru re-stabilirea celor care se întorc, inclusiv a migranților iregulari și facilitarea reintegrării lor sociale și culturale (art.67).

3. Monitorizarea Convenției

- ***Comitetul pentru muncitori migranți***

În conformitate cu articolul 72 al Convenției, Comitetul pentru protecția drepturilor tuturor muncitorilor migranți și ale membrilor familiilor lor analizează implementarea Convenției. Comitetul s-a întrunit în ședința inaugurală pe 1-5 martie 2004 în Geneva. De atunci, el se întrunește de două ori pe an.

De la formarea sa comitetul a fost constituit din zece experți cu un statut moral înalt, imparțialitate și competență recunoscută în domeniul cuprins în Convenție. Odată cu cea de-a patruzeci și una ratificare a Convenției în martie 2009, numărul membrilor va fi mărit până la paisprezece. Ca și în cazul altor organe ale tratatelor, membrii comitetului sunt numiți și aleși de statele părți la Convenție.

Articolul 74 al Convenției stabilește rolul comitetului și funcțiile sale, care pot fi descrise după cum urmează:

- ***Analiza rapoartelor prezentate de statele părți***

Sarcina principală a Comitetului este de a studia rapoarte prezentate de statele părți privind măsurile legislative, judiciare, administrative și de alt tip pe care le-au întreprins în vederea aplicării prevederilor Convenției. Un stat parte trebuie să prezinte primul raport în decurs de un an de la data intrării în vigoare a Convenției pentru statul parte în cauză și apoi la fiecare cinci ani. La cea de-a doua ședință care a avut loc în Geneva în aprilie 2005 Comitetul a adoptat instrucțiuni privind prezentarea rapoartelor inițiale de statele părți. Instrucțiunile obligă statele părți în cauză să prezinte informație de natură generală privind cadrul care guvernează implementarea Convenției, orice acorduri încheiate cu alte state cu privire la migrație, caracteristicile și natura fluxurilor de migrație, situația practică cu privire la implementarea Convenției, măsurile întreprinse pentru promovarea Convenției și cooperarea lor cu societatea civilă. În ceea ce ține de informația privind implementarea Convenției, ținând cont de lungimea Convenției, instrucțiunile recomandă că statele raportoare să grupeze informația pe clustere de articole. La cea de-a 8-a sesiune comitetul a adoptat instrucțiuni pentru prezentarea rapoartelor periodice ulterioare.

Principiile și îndrumările recomandate ale OICDO cu privire la drepturile omului și traficul de ființe umane. Drepturile victimelor traficului ilegal de persoane trebuie respectate și protejate.

Analiza rapoartelor are loc în două ședințe publice în prezența unei delegații a statului parte. Organizațiile interguvernamentale, organizațiile ONU, instituțiile naționale care activează în domeniul drepturilor omului și organizațiile neguvernamentale pot prezenta informație comitetului în scris sau oral.²² Se preconizează ca ILO să analizeze rapoartele statelor părți și să ofere comentarii pe marginea lor în lumina mandatului său și a standardelor complementare privind muncitorii migranți. Analiza rapoartelor se termină cu adoptarea observațiilor finale de către Comitet, care sunt transmise statului parte la sfârșitul sesiunii și făcute publice.²³

- ***Analiza comunicărilor primite conform articolelor 76 și 77 ale Convenției***

Articolul opțional 76 al Convenției prevede analiza de către comitet a comunicărilor din partea unui stat parte care pretinde ca un alt stat parte nu își îndeplinește obligațiunile conform Convenției. Articolul opțional 77 prevede analiza de către comitet a comunicărilor primite de la indivizi sau în numele lor care pretind că drepturile lor individuale prevăzute în Convenție au fost încălcate de un stat parte. Articolele prevăd totuși că zece state părți trebuie să facă o declarație înainte ca procedura să intre în vigoare. Până la momentul de față Guatemala este unicul stat parte care a făcut declarație conform articolului 76; Guatemala și Mexic au făcut declarația conform articolului 77.

- ***Rapoarte anuale***

Conform articolului 74, alineatul 7 Comitetul prezintă un raport anual Adunării Generale a Națiunilor unite privind implementarea Convenției, care conține considerațiuni și recomandări.

- ***Activități complementare***

Comitetul s-a implicat activ în discuțiile curente privind Migrația internațională și dezvoltarea. Pe data de 15 decembrie 2005 el a organizat Ziua discuțiilor generale cu genericul “Protejarea drepturilor tuturor muncitorilor migranți drept instrument de consolidare a dezvoltării.” În alegerea subiectului comitetul s-a inspirat din hotărârea Adunării Generale de a organiza un Dialog la nivel înalt privind migrația internațională și dezvoltarea în New York pe 14-15 septembrie 2006 și avea drept scop consolidarea importanței drepturilor omului în acest context.²⁴

Urmare a Zilei discuțiilor generale, Comitetul a adoptat o contribuție în scris pentru Dialogul la nivel înalt privind migrația internațională și dezvoltarea organizat de Adunarea Generală. În contribuția sa, Comitetul a observat că înainte de toate migrații sunt ființe umane cu drepturi, precum și agenți activi ai dezvoltării. De aceea pentru comitet chestiunea migrației trebuie abordată din perspectiva drepturilor omului în conformitate cu Declarația universală a drepturilor omului, precum și obligațiunile statelor conform principalelor tratate internaționale

---

²² Platforma Internațională privind Convenția muncitorilor migranți (PICMM) a fost creată pentru a facilita și consolida participarea organizațiilor neguvernamentale internaționale și naționale care sunt interesate să ofere informație alternativă Comitetului pentru muncitorii migranți. A se vedea: www.ipmwc.net.

²³ Textul observațiilor finale poate fi consultat pe pagina web a Comitetului: <http://www2.ohchr.org/english/bodies/cmw/index.htm>. La momentul scrierii, Comitetul examinase următoarele rapoarte inițiale: Mali (sesiunea a 4-a), Mexic (sesiunea a 5-a), Egipt (sesiunea a 6-a), Ecuador (sesiunea a 7-a), Republica Arabă Siria și Bolivia (sesiunea a 8-a) și El Salvador (sesiunea a 9-a), Azerbaidjan, Bosnia și Herțegovina, Columbia, Filipine (sesiunea a 10-a) și Sri Lanka (sesiunea a 11-a).

²⁴ Programul zilei de discuții generale și textele contribuțiilor pot fi găsite la: <http://daccessdds.un.org/doc/UNDOC/GEN/G06/436/66/PDF/G0643666.pdf?OpenElement>.

în domeniul drepturilor omului. În acest context, comitetul a observat că migrația stimulează schimbul cultural și economic între națiuni, care la rândul său promovează pacea și înțelegerea în atingerea scopurilor Națiunilor Unite.²⁵

La cea de-a opta sesiune, în aprilie 2008, comitetul a sărbătorit a cincea aniversare a intrării în vigoare a Convenției prin organizarea unei mese rotunde privind importanța abordării bazate pe drepturile omului pentru migrație și relevanța Convenției în acest context.²⁶ Pe parcursul aceleiași sesiuni comitetul a adoptat o contribuție pe tema migrației, dezvoltării și drepturilor omului, drept contribuție pentru cea de-a doua întrunire a Forumului global pentru migrație și dezvoltare care a avut loc în Manila în octombrie 2008.²⁷

---

²⁵ A se vedea Nota Secretarului General care transmite rezumatul discuțiilor Comitetului pentru protecția drepturilor tuturor muncitorilor migranți și ale membrilor familiilor acestora pentru Dialogul la nivel înalt cu privire la migrația internațională și dezvoltarea, A/61/120.

²⁶ Programul mesei rotunde cu ocazia aniversării a 5-a și textele intervențiilor pot fi găsite la:

<http://www2.ohchr.org/english/bodies/cmw/roundtable.htm>.

²⁷ A se vedea Raportul anual al comitetului pentru Adunarea Generală, A/63/48.

CAPITOLUL IV:

OBȚINEREA RATIFICĂRII

La data de iunie 2012, 46 state au ratificat Convenția internațională pentru protecția drepturilor tuturor muncitorilor migranți și ale membrilor familiilor lor. Alte 16 state au semnat CIDMM, drept un pas prealabil ratificării. De asemenea 50 state au ratificat Convenția ILO privind migrația în scop de angajare nr. 97 (1949) și 23 țări au ratificat Convenția ILO privind muncitorii migranți (prevederi suplimentare) nr. 143 (1975). În total 86 de țări diferite au ratificat cel puțin unul din trei instrumente complementare care stabilesc standarde în domeniul protecției drepturilor muncitorilor migranți și a cooperării internaționale în domeniul migrației (a se vedea Anexa).

1. Pregătirea pentru ratificare

Înainte ca un stat să devină parte la un tratat, de regulă sunt necesari câțiva pași pentru a asigura că legislația și practica națională este în conformitate cu tratatul. În majoritatea țărilor, este nevoie de aprobarea formală de către organul legislativ național pentru a ratifica sau a adera la un tratat. Cu toate acestea, chiar și după ce procedura a fost finalizată, statul mai trebuie să depoziteze instrumentul de ratificare sau aderare la Organizația Națiunilor Unite pentru ca tratatul să devină obligatoriu pentru acel stat.

- **Semnarea tratatului**

Unul din pași care duc la aceea că un stat devine parte la un tratat poate fi semnarea tratatului în cauză. De regulă un guvern, prin intermediul unei autorități executive sau altei autorități naționale, poate semna tratate fără autorizarea anterioară a organului legislativ național. Semnarea unui tratat denotă consimțământul guvernului de a fi obligat la prevederile lui. Ea conține o obligație pentru statul în cauză de a nu se opune obiectului și scopului tratatului, dar nu creează careva obligațiuni legale de a se conforma cu prevederile tratatului. CIDMM este deschis pentru semnare pe un termen nelimitat (art.86, al.1). Aceasta înseamnă că orice stat care dorește să semneze Convenția o mai poate face.

- **Începerea procesului**

De regulă ratificarea unei Convenții necesită pași atât din partea puterii executive, cât și celei legislative a guvernului. În multe țări propunerea de a considera semnarea și ratificarea sau aderarea la un instrument internațional este inițiată de Ministerul afacerilor externe. În cazul standardelor internaționale ale muncii sau altor instrumente referitoare la muncitori, inclusiv muncitorii migranți, ar putea fi ministerul care se ocupă de muncă și angajare cel care inițiază considerarea.

Procesul de considerare include de obicei un studiu privind legislația existentă și implicările ratificării, elaborarea unei recomandări, circulația unei propuneri pentru ratificare către alte ministere și departamente interesate din executiv pentru comentarii și în cele din urmă hotărârea de a semna Convenția și/sau purcederea la aderare sau ratificare.

În unele cazuri, ramura executivă a guvernului poate decide semnarea Convenției drept pas inițial în procesul său de considerare.

Odată ce ramura executivă a Convenit asupra ratificării sau aderării la Convenție, de obicei ea va pregăti și prezenta o propunere de ratificare organului legislativ național. Această propunere poate încorpora conținutul Convenției în legislația națională propusă; alternativ

aprobarea ratificării poate fi propusă într-un act separat, acompaniat de angajamentul de a încorpora standardele Convenției în legislația națională.

Oricum legislatorul național tot poate întreprinde pași în vederea inițierii considerării. Spre exemplu el poate comanda un studiu și/sau organiza întruniri pentru a introduce subiectul pe propria sa agendă și pe cea a executivului. De obicei acest proces este inițiat de comisia parlamentară potrivită. Unele parlamente naționale au un comitet care se ocupă în mod special de migrație; în cele mai dese cazuri problemele migrației sunt atribuite comisiilor pentru muncă și probleme sociale, comisiilor pentru afaceri interne și/sau comisiilor pentru afaceri externe. De asemenea grupuri de parlamentari pot face o solicitare în scris în adresa șefului statului sau ministrului relevant ca guvernul să înceapă considerarea ratificării.

- **Obținerea compatibilității**

Înainte ca un guvern să înceapă procesul de aderare la un tratat, este oportun de studiat legislația și practicile naționale pentru a vedea dacă acestea sunt în conformitate cu tratatul, care ar putea fi implicațiile juridice, judiciare, administrative și practice ale ratificării și dacă toate schimbările necesare pot fi făcute în legislația națională. Un astfel de studiu poate fi efectuat de unul sau mai multe departamente guvernamentale (în cazul CIDMM spre exemplu de departamentele pentru muncă sau justiție) sau poate fi delegat unor experți independenți, spre exemplu unei facultăți universitare sau unui centru de cercetare. În anumite ocazii, pentru realizarea acestui studiu ar putea fi util de creat o comisie cu membri care reprezintă expertiză diferită.

În același timp, sau după finalizarea studiului, guvernul ar putea să dorească să înceapă procesul consultativ cu actorii principali din societate care vor fi afectați cel mai mult de Convenție. În cazul CIDMM, aceasta ar putea implica sindicate, patronate, asociații ale migranților, organizații de servicii medicale, sistemul educațional, organizații religioase, organizații ale femeilor, asociații studențești, grupuri care activează în domeniul drepturilor omului, etc. Ei ar putea fi rugați să comenteze în scris pe margine propunerii de a adera la Convenție și pe marginea rezultatelor studiului de conformare, dacă acesta a fost deja finalizat.

Studiul și consultările cu societatea civilă ar putea demonstra că anumite părți ale legislației și practicilor naționale nu sunt totalmente în conformitate cu Convenția. Guvernul ar putea fi nevoit să introducă legislație nouă sau amendamente la legislația existentă, pentru a elimina decalajele și a reconcilia divergențele.

Se poate întâmpla ca un guvern să determine că există anumite prevederi ale Convenției pe care el nu dorește să le adopte în legislația națională, chiar dacă este de acord cu majoritatea standardelor din Convenție. În acest caz CIDMM prevede posibilitatea de a face rezerve la aplicarea unor prevederi (a se vedea art.91). Rezervele pot fi introduse pentru a limita aplicarea unei anumite prevederi; oricum Convenția nu permite unui stat să excludă aplicarea unei sau mai multor părți integrale ale Convenției și nici nu permite excluderea unei anumite categorii de muncitori migranți (art.88). Mai mult ca atât, rezervele incompatibile cu obiectul și scopul Convenției nu sunt permise (art.91, al.2). Rezervele pot fi retrase oricum, odată ce cauza pentru introducerea rezervării a încetat să existe.

- **Ratificarea sau aderarea**²⁸

Odată ce există o anumită claritate privind compatibilitatea legislației naționale și dorința de a fi obligat de Convenție, aceasta urmează a fi aprobată în conformitate cu procedura stabilită în

---

²⁸ Mai multe detalii cu privire la procedura de semnare a unui tratat sau depozitare a instrumentului de ratificare sau de aderare pot fi găsite pe pagina web a Biroului ONU pentru chestiuni juridice: <http://untreaty.un.org/English/TreatyHandbook/hbframeset.htm> .

constituția statului. După ca a fost remarcat mai sus, de regulă aceasta implică aprobarea tratatului în cauză de organul legislativ național și poate conține publicarea oficială a tratatului. Bunele practici ar necesita și publicarea într-un buletin oficial accesibil cu ușurință.

CIDMM a desemnat Secretarul General al Națiunilor Unite drept depozitar al Convenției. Aceasta înseamnă că toate instrumentele de ratificare sau aderare trebuie depozitate la Secretarul General pentru a fi validate. Instrumentele de ratificare sau aderare trebuie semnate de Șeful statului, Șeful guvernului sau Ministerul afacerilor externe. Pentru semnare este posibil ca Șeful statului, Șeful guvernului sau Ministrul afacerilor externe acordă puteri depline unui reprezentat desemnat, pentru a semna tratatul.

Aderarea are același efect juridic ca și ratificarea. Oricum, spre deosebire de ratificare, care trebuie să fie precedată de semnare pentru a crea obligațiuni juridice conform dreptului internațional, aderarea necesită doar un singur pas și anume depozitarea instrumentului de aderare.

- **Implementarea**

CIDMM intră în vigoare pentru statul în cauză în prima zi a lunii următoare perioadei de trei luni din data depozitării instrumentului de ratificare sau aderare (art.87). Pe parcursul unui an de la intrarea în vigoare a Convenției pentru statul în cauză, statul parte este obligat să prezinte un raport *inițial* privind măsurile legislative, judiciare, administrative și de alt gen întreprinse în vederea aplicării prevederilor Convenției (art.73(1)(a)). Aceste rapoarte ar trebui să indice de asemenea factorii și dificultățile, dacă acestea există, care afectează implementarea Convenției și ar trebui să includă informația privind caracteristicile fluxurilor de migrație în care este implicat statul parte (art.73(2)). După raportul inițial, statele părți sunt obligate să prezinte un raport *periodic* către comitet odată la cinci ani și la solicitarea comitetului de câte ori este nevoie (art.73(1)(b)). După primire, Comitetul examinează rapoartele prezentate de statele părți și transmite statului implicat comentariile și recomandările sale (art.74).

Comitetul pentru protecția drepturilor tuturor muncitorilor migranți și membrilor familiilor lor, organul de experți care monitorizează implementarea Convenției de toate statele părți, a emis instrucțiuni pentru prezentarea rapoartelor *inițiale* (HRI/GEN/2/Rev.2/Add.1). Instrucțiunile comitetului pentru prezentarea rapoartelor *periodice* au fost adoptate în aprilie 2008 (CMW/C/2008/1).

2. Efectele practice ale implementării

Majoritatea statelor părți la CIDMM au decis să introducă politici și practici naționale care în linii mari sunt în conformitate cu standardele specificate în Convenție; conformitatea lor cu Convenția este monitorizată de Comitetul pentru muncitori migranți. După cum este recunoscut de mai multe state părți, Convenția servește drept referință pentru elaborarea și definirea unor politici naționale cuprinzătoare în domeniul migrației de muncă, care acordă atenția cuvenită drepturilor muncitorilor migranți și ale membrilor familiilor acestora. Ea asistă statele în generarea condițiilor care promovează relații mai armonioase între grupuri diferite ale populației și respectarea culturii și a drepturilor muncitorilor migranți și membrilor familiilor acestora.

Printre alte lucruri Comitetul pentru muncitorii migranți identifică și promovează bune practici prin examinarea rapoartelor din partea statelor părți. Exemplele de bune practici inovative, dar și standard includ:

- Implementarea măsurilor împotriva diseminării informației care induce în eroare cu privire la emigrare, de ex. prin crearea unui Minister de Stat responsabil de oferirea informației cetățenilor care ar putea intenționa să emigreze;
- Includerea organizațiilor din societatea civilă în calitate de participanți la procesele instituționale de formulare a politicilor publice cu privire la migrație cu o abordare bazată pe drepturi;
- Eforturile de reglementare a agențiilor private de recrutare și de lichidare a celor care nu respectă legislația națională;
- Adoptarea acordurilor bilaterale între țările de angajare și țările de origine în conformitate cu standardele internaționale în domeniul drepturilor omului și muncii (inclusiv CIDMM);
- Crearea unor grupuri speciale pentru protejarea și consilierea migranților în tranzit pe teritoriul statului;
- Implementarea programelor de regularizare a migrației cu scopul documentării muncitorilor migranți iregulari;
- Eforturile depuse de țările de origine pentru extinderea drepturilor de vot pentru cetățenii care locuiesc peste hotare.

3. Facilitarea ratificării: Abordarea preocupărilor și provocărilor ce țin de ratificarea Convenției

Numărul ratificărilor CIDMM crește continuu, dar oricum rămâne relativ mic comparativ cu alte Convenții de bază ale ONU în domeniul drepturilor omului. Au fost realizate diferite studii pentru a evalua cauzele acestui pas încet de progres,²⁹ care diferă de la o regiune la alta și deseori pare să depindă de faptul dacă statul în cauză este în primul rând țară de origine, tranzit sau angajare pentru muncitorii migranți. Este important că având în vedere că multe din primele state care au ratificat Convenția au fost primordial țări de origine a migranților, nu mai este valabil faptul că această Convenție a fost ratificată de așa-numitele țări “care trimit.” De fapt, majoritatea ratificărilor recente, combinate cu schimbările semnificative ale modelelor de migrație, au avut loc în statele părți la Convenție care nu mai constau doar din țări de origine, dar și un număr important tot mai mare de țări de tranzit și/sau destinație, printre care Argentina, Egipt, Maroc, Mauritania, Mexic, Senegal, Siria și Turcia.

Mai multe țări, cum ar fi Mexic și Filipine, s-au angajat în eforturi diplomatice de a extinde ratificarea, ceea ce se reflectă într-un număr considerabil de state din America Latină care au ratificat Convenția până la momentul de față.

²⁹ Pentru studii de caz din țările din Europa, Canada, Africa de Sud, Asia Pacifică și Mexic, a se vedea Paul de Guchteneire, Antoine Pécoud și Ryszard Cholewinski (eds). 2009. *Migration and human rights. The United Nations Convention on Migrant Workers' Rights (trad. neofic. Migrația și drepturile omului. Convenția Națiunilor Unite privind drepturile muncitorilor migranți)* (Cambridge University Press și Unesco Publishing). Pentru o privire generală a impedimentelor din Africa, Asia Pacifică și Europa Centrală și de Est, a se vedea Antoine Pécoud și Paul de Guchteneire. 2006. “Migration, Human Rights and the United Nations. An investigation into the low ratification record of the UN Migrant Workers Convention” (trad. neofic. Migrație, drepturile omului și Națiunile Unite. O investigație privind nivelul redus de ratificare a Convenției muncitorilor migranți) în *Windsor Yearbook of Access to Justice (trad. neofic. Anuarul Windsor privind accesul la justiție)* 24(2), pp. 241-266. A se vedea de asemenea: Euan MacDonald și Ryszard Cholewinski. 2007. *The Migrant Workers Convention in Europe: Obstacles to the Ratification of the International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of their Families: EU/EEA Perspectives (trad. neofic. Convenția muncitorilor migranți în Europa: Obstacole la ratificarea Convenției internaționale pentru protecția drepturilor tuturor muncitorilor migranți și ale membrilor familiilor acestora: Perspective UE/CEE)* (UNESCO).

Cu diferite ocazii Parlamentul European a făcut expres apel la ratificarea CIDMM de către statele membre ale Uniunii Europene. Spre exemplu, în iulie 2006 Parlamentul European a îndemnat “toate statele membre să ratifice Convenția internațională pentru protecția drepturilor tuturor muncitorilor migranți și ale membrilor familiilor acestora și să-și onoreze pe deplin angajamentele internaționale privind protecția migranților și a familiilor lor.”³⁰

Comitetul economic și social european (CESE), organ consultativ care emite opinii pentru Comisia Europeană, Consiliu și Parlament, de asemenea a dat un sfat pozitiv în favoarea ratificării: “Uniunea Europeană, care dorește să stabilească reguli internaționale într-un șir de domenii (de ex. în comerțul internațional în cadrul OMC), trebuie să asigure și că drepturile fundamentale ale imigranților sunt garantate prin asemenea norme internaționale. UE poartă o responsabilitate specială în acest sens. Pe de o parte, ea a făcut multilateralismul un principiu constant al relațiilor sale externe. Pe de altă parte, ea ar putea și ar trebui să servească drept model pentru alții în implementarea angajamentelor sale internaționale și chiar mai mult.”³¹

Provocările confruntate în legătură cu ratificarea Convenției

Au fost exprimate un șir de argumente care chestionează valoarea Convenției, unele chiar descurajând activ considerarea ratificării de către țările interesate. Acestea includ afirmarea unor nepotriviri în conținutul și sfera de acțiune a Convenției până la punerea costurilor și constrângerilor de aplicare. Mai jos sunt prezentate patru grupuri de argumente cel mai des formulate, cu răspunsuri pentru fiecare.

A. Argumente privind utilitatea și sfera de acțiune a Convenției

- **“Convenția este inutilă”:** aceasta presupune că normele relevante aplicabile muncitorilor migranți se conțin deja în alte tratate internaționale de bază în domeniul drepturilor omului sau instrumente regionale ratificate de majoritatea statelor.

Este important de abordat această perspectivă în mod inechivoc, pentru că ea se aplică și altor Convenții internaționale care se concentrează pe grupuri vulnerabile, de ex. femei, copii, minorități rasiale și etnice și persoane cu dizabilități. Motivul unei astfel de concentrări emfatică în aceste Convenții diferite constă în faptul că, în pofida existenței instrumentelor normative universale, drepturile nu au fost de fapt recunoscute în mod adecvat sau extinse la grupurile vulnerabile și a devenit necesar de elaborat convenții care detaliază expres și specific aplicarea drepturilor universale acestor categorii. Într-adevăr, în privința migranților în unele țări normele privind drepturile omului conținute în instrumente internaționale sau regionale mai largi au fost făcute aplicabile doar în contextul cetățeniei, limitând sau excluzând categoric extinderea acestora la persoane care nu sunt cetățeni. Respectiv, CIDMM oferă îndrumări specifice privind aplicarea standardelor internaționale unui grup important de risc, care de altfel este protejat inadecvat în legea națională.

Mai mult ca atât, deși alte instrumente internaționale și regionale într-adevăr se aplică migranților, ele ar putea să nu fie specifice în ceea ce privește aplicarea acestor drepturi migranților în situații deseori specifice migranților.³² O astfel de aplicare este

---

³⁰ Parlamentul European. 2006. *Rezoluție cu privire la dezvoltare și migrație*, Doc. P6_TA(2006)0319, 6 iulie.

³¹ Comitetul economic și social european. 2004. *Opinie cu privire la Convenția internațională pentru migranți*, 2004/C 302/12, Buletinul Oficial al Uniunii Europene, 7 decembrie.

³² 18 decembrie. 2007. *The UN Treaty Monitoring Bodies and Migrant Workers: a Samizdat (trad. neofic. Organele de monitorizare a tratatelor ONU și muncitorii migranți: un samizdat)* (Bruxelles) Disponibil la: <http://www.december18.net/web/docpapers/doc7039.pdf> ;

sprijinită în continuare de mecanismul de monitorizare a CIDMM. Comitetul pentru muncitorii migranți au expertiză de a privi migrația într-un mod cuprinzător, adunând toate elementele abordării migrației bazate pe drepturile omului și aplicându-l situației specifice a țării în cauză, astfel ajutând-o să rezolve deficiențele eventuale în aplicarea drepturilor migranților. În acest context este de asemenea foarte important de reținut că legislația și practica națională care la moment poate fi în conformitate cu standardele privind drepturile omului pot fi modificate ușor, deși obligațiile din tratate rămân obligatorii pentru statele părți și astfel oferă o protecție permanentă împotriva încălcărilor drepturilor omului.

- **“Convenția este prea lungă”** – un instrument lung și complex care recunoaște drepturi în diferite domenii, cu rezultatul că implementarea necesită implicarea multor departamente guvernamentale, coordonarea cărora ar putea să nu fie ușoară.

Lungimea și detaliul Convenției poate fi unul din avantajele sale: ea este lungă pentru că conține nu principii vagi, ci limbaj concret privind modul de garantare al drepturilor muncitorilor migranți și membrilor familiilor lor. O mare parte a acestui limbaj poate fi ușor incorporată în legile și regulamentele naționale, facilitând astfel sarcina organelor legislative și al factorilor de decizie politică.

- **“Convenția este prea limitată;”** sfera ei de acțiune exclude marinarii, stagiarii și refugiații; ea nu se referă la agențiile private de recrutare, nu include specificitate în bază de gender în privința riscurilor și vulnerabilităților speciale ale muncitorilor migranți femei și nu abordează în mod adecvat provocarea de reglementare a migrației.

Cei care au elaborat CIDMM au exclus anumite categorii de persoane care trec frontiera pentru că aceste categorii sunt cuprinse expres în alte instrumente internaționale sau în regimuri juridice distincte. În special, marinarii, refugiați și funcționarii publici sunt cuprinși în alte instrumente internaționale specifice, cum ar fi Convențiile maritime ale ILO, Convenția din 1951 privind statutul refugiaților și dreptul diplomatic internațional.

În ceea ce privește vulnerabilitățile în bază de gender, posibil că după așteptările din ziua de astăzi, o astfel de Convenție ar trebui să includă îndrumări normative specifice pentru asigurarea protecției specifice genului împotriva riscurilor specifice confruntate de migranții femei. Cu toate acestea, cu siguranță Convenția nu înlătură incorporarea prevederilor juridice cu privire la gender și a măsurilor de implementare în legislația și practica națională. Evident, același lucru este valabil și pentru alte instrumente internaționale cu privire la drepturile omului care nu conțin prevederi specifice cu privire la gender. Mai mult ca atât, în comparație cu un șir de instrumente internaționale anterioare cu privire la drepturile omului, CIDMM este elaborat intenționat într-un limbaj neutru de gender.

În privința chestiunii echilibrării măsurilor de reglementare a migrației cu protecțiile, logica acestei Convenții, la fel ca și cea a altor instrumente din domeniul drepturilor omului, este că *protecția* populațiilor vulnerabile nu se referă la reglementarea lor și a mișcărilor lor prin măsuri coercitive sau restrictive. Mai degrabă Convenția recunoaște că prima necesitate pentru o reglementare potrivită este prevederea unei

---

Isabelle Slinckx. 2009. “Migrants’ rights in UN human rights conventions” (trad. neofic. Drepturile migranților în convențiile ONU privind drepturile omului) în Paul de Guchteneire, Antoine Pécoud și Ryszard Cholewinski (eds.): *Migration and human rights. The United Nations Convention on Migrant Workers’ Rights* (trad. neofic. Migrația și drepturile omului. Convenția Națiunilor Unite privind drepturile muncitorilor migranți) (Cambridge University Press și Unesco Publishing).

protecții explicite, aplicabile și responsabile pentru persoanele vulnerabile, în acest caz în contextul creșterii migrației internaționale de muncă. Reglementarea mișcării propriu-zise poate și ar trebui făcută cu alte mijloace, inclusiv supravegherea cererii și ofertei pieței de muncă. Într-adevăr, unul din obiectivele exprese ale Convenției este de a înlătura stimulul principal de a căuta și angaja forță de muncă migrantă iregulară: ușurința cu care această forță de muncă poate fi exploatată din cauza lipsei protecției drepturilor și tratamentului inegal al migraților.

Mai mult ca atât, există și alte standarde internaționale, specifice și complementare care oferă instrucțiuni cu privire la modul de abordarea a formelor criminale ale mișcării persoanelor peste frontiere și/sau exploatarea persoanelor în țările de destinație, printre acestea remarcându-se Protocoalele privind traficul de persoane și traficul ilegal de migrați, adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate.

B. Argumente privind respectarea prerogativelor statului

- **“Convenția încalcă suveranitatea statului:”** Unele guverne se plâng că “CIDMM ar limita drepturile suverane ale statelor de a decide cine intră pe teritoriul lor și cât timp pot rămâne,”³³ și invocă aceasta drept motiv de a nu ratifica Convenția.

Totuși această noțiune a fost contrazisă prin prima frază din articolul 79 al Convenției: “Nimic din prezenta Convenție nu va afecta dreptul fiecărui stat de a stabili criteriile care reglementează admiterea muncitorilor migrați și a membrilor familiilor lor.”

Statele părți la Convenție își mențin astfel suveranitatea în privința deciziei dacă să admită sau refuze intrarea oricărui migrant, în conformitate cu normele dreptului internațional irevocabile.

- **“Convenția împiedică flexibilitatea”:** Oficiali din câteva țări de origine și-au exprimat preocuparea că ratificarea Convenției ar îngreuna procesul de încheiere a acordurilor cu țările de destinație în vederea obținerii oportunităților de angajare pentru cetățenii lor, întrucât aceste țări ar prefera să încheie acorduri cu statele care nu au ratificat Convenția.

Oricum în practică studiile au arătat că această temere este în general nefondată.³⁴

C. Argumente privind rolul și drepturile migraților în raport cu cetățenii

- **“Convenția nu dă preferință adecvată cetățenilor”:** Spre exemplu, un analist a remarcat că “țările care suferă de șomaj și constrângeri fiscale nu sunt înclinate să ofere muncitorilor străini acces egal la beneficiile economice, sociale și educaționale”

---

³³ Ryszard Cholewinski; Euan MacDonald. 2007. *The Migrant Workers Convention in Europe. Obstacles to ratification of ICRMW: EU/EEA Perspectives (trad. neofic. Convenția muncitorilor migrați în Europa: Obstacole la ratificarea CIDMM: Perspective UE:CEE)* (UNESCO Studii cu privire la migrație) pp. 51-54.

³⁴ Robyn Iredale, Nicola Piper, Amelia Ancog. 2005. *Impact of Ratifying the 1990 UN Convention on the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Family: Case Studies of the Philippines and Sri Lanka (trad. neofic. Impactul ratificării Convenției ONU privind drepturile tuturor muncitorilor migrați și ale familiilor lor din 1990: Studii de caz în Filipine și Sri Lanka)*, APMRN Articol în lucru nr. 15.

și “doresc să-și rezerve dreptul de a da preferință muncitorilor cetățeni față de muncitorii străini.”³⁵

Această chestiune se referă la esența noțiunilor de nediscriminare și egalitate în tratament bine stabilite în normele privind drepturile omului. De asemenea ea chestionează premisele stabilității pieței forței de muncă și coeziunea socială în societățile industrializate, societăți ale căror forțe de muncă sunt tot mai mult internaționalizate.

Convenția recunoaște că provocarea privind protecția muncitorilor migranți și a muncitorilor cetățeni este în principiu o provocare de asigurare a tratamentului egal. Ea este legată și de provocarea stabilității piețelor de muncă și a condițiilor de muncă. În economii industriale consolidate, piața forței de muncă depinde de conservarea câștigurilor manifestate prin salarii și condiții de muncă prevalente, care au fost atinse drept consecință a dezvoltării economice, creșterii productivității și prin negocierile colective dintre patronate și sindicate. Permitea unui tratament diferențiat – nivele diferite de protecție a drepturilor – permite direct subminarea și oferte scăzute pentru salarii și condiții de muncă prevalente.

Mai mult ca atât, polarizarea explicită a diferitor identități în forța de muncă, cum ar fi între cetățeni și muncitori străini creează un cadru pentru respingere, ostilitate, xenofobie și chiar violență împotriva grupului țintă. Aceasta este accentuat atunci când grupuri cum ar fi migranții sunt identificate implicit sau explicit drept cauză a concurenței nelocale pe piața de muncă și reducerii standardelor și nivelelor de remunerare. Grupurile țintă sunt deseori vulnerabile și protejate insuficient; astfel de diferențieri accentuează marginalizarea lor și sporesc vulnerabilitatea față de remunerare și condiții sub standard. Convenția prevede norme de egalitate în tratament anume pentru a preveni tratamentul discriminator care ar submina condițiile de muncă și stabilitatea pieței de muncă și în consecință ar provoca resentimente, xenofobie și violență împotriva migranților învinuiți de deteriorarea condițiilor și șomaj.

- **“Convenția “dă” drepturi migranților iregulari și celor fără acte”:**

Toți muncitorii migranți și membrii familiilor lor sunt ființe umane, indiferent de statutul de imigrare. Un impuls major pentru elaborarea acestei convenții a constat în acordarea statelor unor îndrumări explicite privind aplicarea drepturilor universale ale omului migranților, indiferent de statutul lor, ținând cont de faptul că deseori ei nu au recunoaștere și protecție în calitate de ființe umane în țările gazdă. Una din principalele valori ale convenției este de a face explicit că setul de drepturi fundamentale conținut în Declarația Universală a Drepturilor Omului, Convențiile internaționale privind drepturile economice, sociale și culturale și privind drepturile civile și politice și alte instrumente internaționale de bază din domeniul drepturilor omului, necesită să fie articulate și în legislațiile naționale pentru migranți, pentru a asigura că aceste drepturi sunt într-adevăr aplicate universal.

Recunoașterea faptului că aceste drepturi fundamentale se extind și la migranții fără acte în regulă și cei iregulari este tot mai des reafirmată în procesele regionale și internaționale și în jurisprudență. Spre exemplu, Curtea Inter-americană a Drepturilor Omului a dispus într-o opinie din 2003 că odată ce sunt într-o relație de muncă,

---

³⁵ Bimal Ghosh. 2007. *Human Rights and Migration: The Missing Link (trad. neofic. Drepturile omului și migrația: Legătura care lipsește)* (Fundatia Procesul de la Haga pentru refugiați și migrație, Haga).

muncitorii neautorizați sunt titulari ai drepturilor și se bucură de întregul arsenal de drepturi de muncă și angajare disponibile muncitorilor angajați.³⁶

În realitate, economiile din multe țări beneficiază din angajarea muncitorilor migranți iregulari care primesc salarii mai mici și ale căror condiții de muncă nu sunt protejate. În unele țări, această concurență neloială este evident tolerată de autorități. Implementarea tratamentului egal cerut de convenție ar putea contribui mult la eliminarea stimulului pentru angajatori să angajeze muncitori migranți iregulari și astfel ar micșora cererea pentru această forță de muncă.³⁷

D. Argumente privind consecințele implementării Convenției

- **“Convenția promovează migrația iregulară”:** Acest argument sugerează că recunoașterea explicită a drepturilor fundamentale ale tuturor migranților prin ratificarea convenției încurajează în continuare fluxurile de migranți iregulari și/sau “trimite semnale greșite.”

Deși recunoașterea de către o țară a drepturilor unui anumit grup conceptual ar putea fi o atracție spre acea țară pentru membrii grupului în cauză, nu există dovezi empirice că ratificarea Convenției de către țările de destinație de până acum a fost urmată de un număr mai mare de sosiri a migranților iregulari. Mai degrabă din contra, există dovezi că majoritatea migranților iregulari nu aleg țara lor de destinație pe baza unei comparații dintre beneficiile diferitor sisteme de bunăstare.³⁸ Migranții sosesc pentru că ei caută de lucru și atât timp cât este cerere pentru forța lor de muncă, ei vor veni.

De asemenea nu există dovezi concludive că programele de regularizare de către un număr considerabil de țări de destinație ale migranților în Europa și în altă parte în ultimii ani au dus la creșterea sosirilor migranților iregulari care speră la posibilele oportunități de regularizare ulterior.

Cu toate acestea istoria demonstrează că oamenii deseori “au votat cu picioarele” pentru a scăpa de opresiune, privațiune și negarea drepturilor omului și de a migra în țări cu libertăți și oportunități mai mari.

- **“Convenția tensionează substanțial resursele guvernamentale”:** spre exemplu, în țările de angajare costurile de implementare a protecției muncii pentru muncitorii străini dispersați la munci neformale sau pentru servicii sociale care sunt deja

---

³⁶ În opinia sa, Curtea a decis unanim că “Calitatea de migrant a unei persoane nu poate constitui o justificare pentru a o priva să se bucure sau să exercite drepturile omului, printre care și cele cu caracter de muncă. La intrarea într-o relație de muncă migrantul dobândește drepturile de a fi muncitor, care trebuie recunoscute și garantate, indiferent de situația sa regulată sau neregulată în statul de angajare. Aceste drepturi sunt o consecință a relației de muncă.” Curtea Inter-americană a drepturilor omului.. *Condición Jurídica y Derechos de los Migrantes Indocumentados (trad. neofic. Condițiile juridice și drepturile migranților fără acte în regulă)* Opinie consultativă OC-18/03 din 17 septembrie 2003, solicitată de Mexic.

³⁷ A se vedea de asemenea Preambulul convenției “Considerând că recurgerea la angajarea muncitorilor migranți care se află într-o situație iregulară va fi descurajată dacă drepturile fundamentale ale tuturor migranților ar fi recunoscute mai larg și dacă acordarea anumitor drepturi muncitorilor migranți și membrilor familiilor lor afalți în situație regulată ar încuraja toți migranții și angajatorii să respecte și să se conformeze legilor și procedurilor din statele respective.”

³⁸ Román Romero-Ortuño. 2004. “Access to Health Care for Illegal Immigrants in the EU: Should We Be Concerned?” (trad. neofic. Acces la asistența medicală pentru imigranții ilegali în UE: Ar trebui să ne preocupe?) în *European Journal of Health Law (trad. neofic. Jurnalul european al dreptului de sănătate)*, 11(3).

neadecvate pentru cetățeni; în țările de origine costurile de monitorizare a agențiilor private de recrutare.

Nu poate fi negat faptul că protejarea și executarea drepturilor conform principiului supremației legii implică costuri pentru organele de ocrotire a normelor de drept, pentru asigurarea procesului echitabil și a justiției, pentru instruirea autorităților și pentru educare publică. Oricum, analizele costurilor și beneficiilor au arătat constant că, în primul rând, costurile de nerecunoaștere a drepturilor, de tolerare a discriminării și excluderii grupurilor vulnerabile în cele din urmă sunt mult mai mari decât costurile de administrare a drepturilor și justiției. În al doilea rând, nenumărate studii într-un număr mare de țări au demonstrat că în timp migrații și imigrații contribuie considerabil mai mult prin impozite și forță de muncă la societățile gazdă decât se bucură de beneficii sau plăți și servicii sociale.³⁹

4. Facilitarea ratificării: advocacy și cooperare

Obținerea ratificării CIDMM a fost și rămâne o provocare de sensibilizare publică, advocacy și dialog. În cele din urmă ratificarea și implementarea acestei convenții necesită ca guvernele să-și asume angajamente și în majoritatea țărilor ca legislative naționale să întreprindă acțiuni formale.

Organizațiile societății civile, organizațiile religioase, sindicatele și grupurile de migrați au jucat roluri critice în comunicarea și conlucrarea cu funcționarii din guvern, parlamentari și mass-media într-un șir de țări care ulterior au ratificat această convenție. În unele țări acești actori au mobilizat opinia publică prin propriile sale activități și rețele pentru a sprijini acțiunea guvernului și a parlamentului de ratificare.

Organizațiile internaționale, în special ILO, OIM, OICDO și UNESCO, pot asista prin oferirea consultanței și asistenței tehnice guvernelor și organelor legislative în considerarea ratificării. Aceasta ar putea include revizuirea implicațiilor juridice și legislative ale incorporării standardelor convenției în legislația națională, revizuirea proiectelor legislative în acest sens, acordarea îndrumărilor și împărtășirea modelelor de “bune practici” privind mecanismele și instituțiile administrative pentru implementarea și monitorizarea standardelor convenției. În mod normal, astfel de consultanță și asistență este solicitată formal de guvernele interesate.

Organele parlamentare la fel pot apela la expertiza organizațiilor internaționale specializate relevante pentru a sprijini considerarea ratificării prin invitarea la participare la audieri, la

---

³⁹ A se vedea printre altele: Sharan Burrow. 2006. *Creating an environment at the national and international levels conducive to generating full and productive employment and decent work for all, and its impact on sustainable development* (trad. neofic. *Crearea unui mediu la nivel național și internațional care ar duce la generarea angajării depline și productive și condițiilor decente de muncă pentru toți și impactul său asupra dezvoltării durabile*), Prezentare la a 3-a masă rotundă privind globalizarea și migrația de muncă, Segmentul de nivel înalt ECOSOC, Geneva, 5 iulie 2006; Miguel Sebastián. 2006. *Inmigración y economía española: 1996-2006* (trad. neofic. *Imigrarea și economia spaniolă*); Ministerul de interne al Regatului Unit. 2007. *The economic and fiscal impact of immigration: A Cross-departmental submission to the House of Lords Select Committee on Economic Affairs* (trad. neofic. *Impactul fiscal și economic al imigrării: O prezentare intersectorială pentru Comitetul pentru chestiuni economice al Camerei Lorzilor*); Reiner Münz și alții. 2007. *What are the migrants' contributions to employment and growth? A European approach* (trad. neofic. *Care sunt contribuțiile migraților la angajare și creștere?*) (Hamburg, Institutul pentru economie internațională, Grupul de cercetare în domeniul migrației); și ILO. 2004. *Towards a Fair Deal for Migrant Workers in the Global Economy* (*Spre o afacere echitabilă pentru muncitorii migrați în economie globală*), Raport VI, Conferința internațională a muncii.

conferințe parlamentare și prin solicitarea documentației. Organizații ca ILO și OIM au co-sponsorizat ocazional întruniri și seminare cu organele legislative pentru a facilita sensibilizarea și schimbul de informație pentru parlamentele naționale.

Realizarea protecției drepturilor migranților și a cooperării internaționale în domeniul migrației la care face apel convenția necesită implicarea mai multor actori, a guvernului și a societății. Comitetul de coordonare interorganizațional pentru Convenția internațională pentru drepturile muncitorilor migranți reflectă cooperarea extinsă dintre ONU și organizațiile internaționale și organizațiile societății civile. Organizațiile membre ale comitetului de coordonare și circumscripțiile largi pe care le reprezintă sunt resurse valoroase pentru expertiză, acțiuni practice și sprijin public în implementarea convenției. Aceste organizații salută oportunitățile de dialog și cooperare cu funcționarii din guvern și parlamentari în domeniul asigurării protecției efective a drepturilor tuturor migranților și cooperării internaționale productive de reglementare a migrației.

ANEXĂ: RATIFICĂRILE INSTRUMENTELOR INTERNAȚIONALE CU PRIVIRE LA MIGRAȚIE/DREPTURILE MIGRANȚILOR

La data de 31 Mai 2012

- Convenția ILO privind migrația în scop de angajare nr. 97 din 1949.
- Convenția ILO privind muncitorii migranți (Prevederi suplimentare) nr. 143 din 1975.
- Convenția internațională pentru protecția drepturilor tuturor muncitorilor migranți și ale membrilor familiilor acestora din 1990

SITUAȚIA:

Convenția ILO 97: 50 ratificări
 Convenția ILO 143: 23 ratificări
 CIDMM: State părți: 46 (Semnatore neratificate: 16)
Sumar: 86 state au ratificat unul sau mai multe din aceste trei instrumente.

Stat (În bold, a ratificat unul sau mai multe instrumente)	Ratificarea ILO C-97	Ratificarea ILO C-143	Ratificarea sau aderarea la (a) Convenția 1990	Semnarea Convenției 1990
Albania	02 mar. 2005	12 sept. 2006		05 iun. 2007
Algeria	19 oct. 1962		(a)	21 apr. 2005
Argentina				23 feb. 2007
Armenia	27 ian. 2006	27 ian. 2006		10 aug. 2004
Azerbaidjan			(a)	11 ian. 1999
Bahamas	25 mai 1976			
Bangladesh				24 aug. 2011
Barbados	08 mai 1967			07 oct. 1998
Belgia	27 iul. 1953			
Belize	15 dec. 1983		(a)	14 nov. 2001
Benin		11 iun. 1980		15 sept. 2005
Bolivia			(a)	12 oct. 2000
Bosnia și Herțegovina	02 iun. 1993	02 iun. 1993	(a)	13 dec. 1996
Brazilia	18 iun. 1965			
Burkina Faso	09 iun. 1961	09 dec. 1977		26 nov. 2003
Cambogia				16 nov. 2001
Camerun	03 sept. 1962	04 iul. 1978		27 sept. 2004
Cape Verde			(a)	15 dec. 2009
Chile				16 sept. 1997
Cipru	23 sept. 1960	28 iun. 1977		21 mar. 2005
Columbia				24 sept. 1993
Comore				24 mai 1995
Congo (Brazzaville)				22 sept. 2000
Cuba	29 apr. 1952			29 sept. 2008
Dominica	28 feb. 1983			
Ecuador	5 apr. 1978		(a)	
El Salvador				06 feb. 2002
Egipt			(a)	14 mar. 2003
Filipine	21 apr. 2009	14 sept. 2006		13 sept. 2002
Fosta Republică Iugoslavă Macedonia	17 nov. 1991	17 nov. 1991		19 feb. 1993
Franța	29 mar. 1954			05 iul. 1995
Gabon				15 nov. 1993
Germania	22 iun. 1959			
Ghana			(a)	08 sept. 2000
Granada	9 iul. 1979			
Guatemala	13 feb. 1952			14 mar. 2003
Guinea		05 iun. 1978	(a)	07 sept. 2000
Guinea-Bissau				08 sept. 2000
				12 sept. 2000

Guyana	8 iun. 1966			07 iul. 2010	15 sept. 2005
Honduras				11 aug. 2005	
Hong Kong (China SAR)*	22 ian. 1951				
Indonezia				31 mai 2012	22 sept. 2004
Israel	30 mar. 1953				
Italia	22 oct. 1952	23 iun. 1981			
Jamaica	22 dec. 1962			25 sept. 2008	25 sept. 2008
Kenya	30 nov. 1965	09 apr. 1979			
Lesotho				16 sept. 2005	24 sept. 2004
Liberia					22 sept. 2004
Libia			(a)	18 iun. 2004	
Madagascar	14 iun. 2001				
Malawi	22 mar. 1965				
Malaiezia	03 mar. 1964				
Mali			(a)	06 iun. 2003	
Maroc				21 iun. 1993	15 aug. 1991
Mauritania			(a)	22 ian. 2007	
Mauritius	02 dec. 1969				
Mexic				8 mar. 1999	22 mai. 1991
Moldova	12 dec. 2005				
Mozambic					15 mar. 2012
Muntenegro	03 iun. 2006	03 iun. 2006			23 oct. 2006
Nicaragua			(a)	26 oct. 2005	
Niger			(a)	18 mar. 2009	
Nigeria	17 oct. 1960			27 iul. 2009	
Norvegia	17 feb. 1955	24 ian. 1979			
Noua Zeelandă	10 nov. 1950				
Olanda	20 mai 1952				
Palau					20 sept. 2011
Paraguay				23 sept. 2008	13 sept. 2000
Peru				14 sept. 2005	22 sept. 2004
Portugalia	12 dec. 1978	12 dec. 1978			
Regatul Unit	22 ian. 1951				
Republica Kirghiză	10 sept. 2008		(a)	29 sept. 2003	
Rwanda			(a)	15 dec. 2008	
Saint Lucia	14 mai 1980				
San Marino		23 mai 1985			
Saint Vincent an the Grenadines				29 oct. 2010	
Sao Tome și Principe					06 sept. 2000
Seișele			(a)	15 dec. 1994	
Senegal			(a)	09 iun. 1999	
Serbia	24 nov. 2000	24 nov. 2000			11 nov. 2004
Sierra Leone					15 sept. 2000
Siria				02 iun. 2005	
Slovenia	29 mai 1992	29 mai 1992			
Spain	21 mar. 1967				
Sri Lanka			(a)	11 mar. 1996	
Suedia		28 dec. 1982			
Tadjikistan	10 apr. 2007	10 apr. 2007		08 ian. 2002	07 sept. 2000
Tanzania (Zanzibar)	22 iun. 1964				
Trinidad și Tobago	24 mai 1963				
Timor de est			(a)	30 ian. 2004	
Togo		08 nov. 1983			15 nov. 2001
Turcia				27 sept. 2004	13 ian. 1999
Uganda		31 mar. 1978	(a)	14 nov. 1995	
Uruguay	18 mar. 1954		(a)	15 feb. 2001	

Venezuela	09 iun. 1983	17 aug. 1983			4 oct. 2011
Zambia	02 dec. 1964				

* China a notificat pe 1 iulie 1997 cu privire la aplicarea în continuare a Convenției ILO 97 în Regiunea administrativă specială Hong Kong.

Textele și informații despre Convențiile ILO la www.ilo.org/ilolex. Textul și informații despre Convenția 1990 la <http://www2.ohchr.org/english/bodies/cmw/index.htm> și/sau www.december18.net

BIBLIOGRAFIE

Battistella Graziano. 2009. "Migration and human rights: the uneasy but essential relationship" (trad. neofic. Migrația și drepturile omului: o relație dificilă, dar esențială) în Paul de Guchteneire, Antoine Pécoud și Ryszard Cholewinski (eds.) *Migration and human rights. The United Nations Convention on Migrant Workers' Rights* (trad. neofic. Migrația și drepturile omului: Convenția Națiunilor Unite privind drepturile muncitorilor migranți), (Cambridge University Press and Unesco Publishing)

Burrow Sharan. 2006. *Creating an environment at the national and international levels conducive to generating full and productive employment and decent work for all, and its impact on sustainable development* (trad. neofic. Crearea unui mediu la nivel național și internațional care ar duce la generarea angajării depline și productive și condițiilor decente de muncă pentru toți și impactul său asupra dezvoltării durabile), Presentare la a 3-a masă rotundă privind globalizarea și migrația de muncă, Segmentul de nivel înalt ECOSOC, Geneva, 5 iulie 2006.

Cholewinski Ryszard. 2005. *Protection of the Human Rights of Migrant Workers and Members of their Families under the UN Migrant Workers Convention as a Tool to Enhance Development in the Country of Employment* (trad. neofic. Protecția drepturilor muncitorilor migranți și ale membrilor familiilor lor conform Convenției ONU privind muncitorii migranți drept instrument de consolidare a dezvoltării în țara de angajare) Disponibil la: <http://www2.ohchr.org/english/bodies/cmw/mwdiscussion.htm>

Cholewinski Ryszard; Perruchoud Richard; MacDonald Euan (eds). 2007. *International Migration Law: Developing Paradigms and Key Challenges* (trad. neofic. Drept internațional al migrației: Dezvoltarea paradigmatelor și provocărilor cheie) (T.M.C Asser Press).

December 18 (18 decembrie). 2007. *The UN Treaty Monitoring Bodies and Migrant Workers: a Samizdat* (trad. neofic. Organele de monitorizare a tratatelor ONU și muncitorii migranți: un samizdat) (Bruxelles) Disponibil la: <http://www.december18.net/web/docpapers/doc7039.pdf>

De Guchteneire Paul; Pécoud Antoine; Cholewinski Ryszard (eds). 2009. *Migration and human rights. The United Nations Convention on Migrant Workers' Rights* (trad. neofic. Migrația și drepturile omului. Convenția Națiunilor Unite privind drepturile muncitorilor migranți) (Cambridge University Press and Unesco Publishing).

Comitetul economic și social european. 2004. *Opinie cu privire la Convenția internațională pentru migranți*, 2004/C 302/12, Buletinul Oficial al Uniunii Europene, 7 decembrie.

Parlamentul European. 2006. *Rezoluție cu privire la dezvoltare și migrație*, Doc. P6_TA(2006)0319, 6 iulie.

Ghosh Bimal. 2007. *Human Rights and Migration: The Missing Link* (trad. neofic. Drepturile omului și migrația: Legătura care lipsește) (Fundația Procesul de la Haga pentru refugiați și migrație, Haga).

Hellyer Paul. 2007. "UN Documents in US Case Law" (trad. neofic. Documente ONU în jurisprudența SUA) în *Law Library Journal* (trad. neofic. Revista bibliotecii de drept)

Comisia internațională catolică pentru migrație (CICM). 2006. *Strengthening Protection of Migrant Workers and their Families with International Human Rights Treaties: A Do-it-yourself Kit*, (trad. neofic. Consolidarea protecției muncitorilor migranți și a familiilor lor cu

tratate internaționale în domeniul drepturilor omului: Trusă individuală), ediția a 2-a.
Disponibil la www.icmc.net.

Organizația Internațională a Muncii (ILO). 2004. *Towards a Fair Deal for Migrant Workers in the Global Economy, (Spre o afacere echitabilă pentru muncitorii migranți în economie globală)*, Raport VI, Conferința internațională a muncii.

Organizația Internațională a Muncii (ILO). În pregătire. *International Migration: A Rights Based Perspective (trad. neofic. Migrație internațională: O migrație bazată pe drepturi)* (Geneva).

Organizația Internațională pentru Migrație (OIM). 2008. *World Migration 2008. Managing Labour Mobility in the Evolving Global Economy (trad. neofic. Migrația mondială 2008. Gestionarea mobilității forței de muncă în evoluția economiei globale)* (Geneva).

Iredale Robyn; Piper Incola; Ancog Amelia. 2005. *Impact of Ratifying the 1990 UN Convention on the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Family: Case Studies of the Philippines and Sri Lanka (trad. neofic. Impactul ratificării Convenției ONU privind drepturile tuturor muncitorilor migranți și ale familiilor lor din 1990: Studii de caz în Filipine și Sri Lanka)*, APMRN Articol în lucru nr. 15.

MacDonald Euan; Cholewinski Ryszard. 2007. *The Migrant Workers Convention in Europe: Obstacles to the Ratification of the International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of their Families: EU/EEA Perspectives (trad. neofic. Convenția muncitorilor migranți în Europa: Obstacole la ratificarea Convenției internaționale pentru protecția drepturilor tuturor muncitorilor migranți și ale membrilor familiilor acestora: Perspective UE/CEE)* (UNESCO).

Münz Reiner et al. 2007. *What are the migrants' contributions to employment and growth? A European approach (trad. neofic. Care sunt contribuțiile migranților la angajare și creștere?)* (Hamburg, Institutul pentru economie internațională, Grupul de cercetare în domeniul migrației).

Pécoud Antoine; De Guchteneire Paul. 2006. "Migration, Human Rights and the United Nations. An investigation into the low ratification record of the UN Migrant Workers Convention" (trad. neofic. Migrație, drepturile omului și Națiunile Unite. O investigație privind nivelul redus de ratificare a Convenției muncitorilor migranți) în *Windsor Yearbook of Access to Justice (trad. neofic. Anuarul Windsor privind accesul la justiție)* 24(2).

Perruchoud Richard. 2007. "Consular Protection and Assistance" (trad. neofic. Protecție și asistență consulară) în Ryszard Cholewinski și alții (eds) *International Migration Law: Developing Paradigms and Key Challenges (trad. neofic. Drept internațional al migrației: Dezvoltarea paradigmatelor și a provocărilor cheie)* (T.M.C Asser Press).

Perruchoud Richard; Tomolova Katarina. 2007. *Compendium of International Migration Law Instruments (Compendiu de instrumente ale dreptului internațional al migrației)* (T.M.C. Asser Press).

Piper Nicola; Satterthwaite Margaret. 2007. "Migrant Women" (trad. neofic. Femei migrante) în Ryszard Cholewinski și alții: *International Migration Law: Developing Paradigms and Key Challenges (trad. neofic. Drept internațional al migrației: Dezvoltarea paradigmatelor și provocărilor cheie)* (T.M.C Asser Press).

Romero-Ortuño Román. 2004. "Access to Health Care for Illegal Immigrants in the EU: Should We Be Concerned?" (trad. neofic. Acces la asistența medicală pentru imigranții ilegali în UE: Ar trebui să ne preocupe?) în *European Journal of Health Law* (trad. neofic. *Jurnalul european al dreptului de sănătate*), 11(3).

Sebastián Miguel. 2006. *Inmigración y economía española: 1996-2006* (trad. neofic. *Imigrarea și economia spaniolă*); Ministerul de interne al Regatului Unit. 2007. *The economic and fiscal impact of immigration: A Cross-departmental submission to the House of Lords Select Committee on Economic Affairs* (trad. neofic. *Impactul fiscal și economic al imigrării: O prezentare intersectorială pentru Comitetul pentru chestiuni economice al Camerei Lorzilor*).

Slinckx Isabelle. 2009. "Migrants' rights in UN human rights conventions" (trad. neofic. Drepturile migranților în convențiile ONU privind drepturile omului) în Paul de Guchteneire, Antoine Pécoud și Ryszard Cholewinski (eds.): *Migration and human rights. The United Nations Convention on Migrant Workers' Rights* (trad. neofic. *Migrația și drepturile omului. Convenția Națiunilor Unite privind drepturile muncitorilor migranți*) (Cambridge University Press și Unesco Publishing).

Stackhouse Max L. 1984. *Creeds, Society and Human Rights: A Study in Three Cultures* (trad. neofic. *Crezuri, societate și drepturi ale omului: Un studiu în trei culturi*) (Grand Rapids, MI: William B. Eerdmans Publishing)

Taran Patrick. 2007. "Clashing Worlds: Imperative for a Rights-Based Approach to Labour Migration in the Age of Globalization" (trad. neofic. Lumi care se ciocnesc: Imperativ pentru o abordare bazată pe drepturi a migrației de muncă în era globalizării) în *Globalization, Migration and Human Rights: International Law under Review* (trad. neofic. *Globalizare, migrație și drepturile omului: Drept internațional analizat*), Volumul II (Bruylant, Bruxelles).

Institutul ONU pentru cercetare și instruire în domeniul promovării femeilor (UN INSTRAW). 2007. *Feminization of Migration 2007* (trad. neofic. *Feminizarea migrației 2007*), Articol în lucrul. Disponibil la: <http://www.un-instraw.org/en/grd/facts-and-figures/facts-and-figures-feminization.html>

Departamentul ONU pentru populație. 2005. Trends in Total Migrant Stock: The 2005 Revision (nota trad. neofic. Tendințe în stocul migrant total: Revizuirea din 2005) (Departamentul afacerilor economice și sociale). Disponibil la: <http://esa.un.org/migration>

**COMITETUL INTERNAȚIONAL DE COORDONARE PENTRU CAMPANIA DE PROMOVARE
A RATIFICĂRII CONVENȚIEI PRIVIND DREPTURILE MIGRANȚILOR**

<p>December 18 (18 decembrie) René Plaetevoet, Director Gaucheretstraat 164 B - 1030 Bruxelles, Belgia Tel. 32(0)2 274 1435 Fax 32(0)2 274 1438 E-mail info@december18.net Pagina web http://www.december18.net</p>	<p>International Trade Union Confederation (Confederația Internațională a Sindicatelor) (ITUC) (CIS) Esther Busser, Ofițer politici comerciale 45, Avenue Blanc CH- 1202 Geneva, Elveția Tel. +41 22 738 42 02 Fax +41 22 738 10 82 E-mail esther.busser@ituc-csi.org Pagina web http://www.ituc-csi.org/</p>
<p>Fédération internationale des ligues des droits de l'Homme/Federația internațională a ligilor pentru drepturile omului (FIDH/FIDO) Driss El Yazami, Secretar general/ Katherine Booth, Director pentru drepturile migranților 17 Passage de la main d'or 75011 Paris, Franța Tel.: +33.1.43.55.25.18 Fax: +33.1.43.55.18.80</p>	<p>Migrant Forum in Asia (Forumul migranților din Asia) (MFA) (FMA) William Gois, Coordonator regional 85-C Masikap Extension Central District, Diliman Quezon City 1100 Filipine Tel no: +632-9282740 Fax no: +632-4333508 E-mail: mfa@pacific.net.hk Pagina web: www.mfasia.org</p>
<p>Human Rights Watch (Observatorul drepturilor omului) (HRW) (ODO) Gerry Simpson, Cercetător refugiați 9, rue Cornavin CH - 1201 Geneva, Elveția Tel. 41 22 738 04 81 Fax 41 22 738 17 91 E-mail gerry.simpson@hrw.org Pagina web http://www.hrw.org/</p>	<p>Migrants Rights International (Drepturile migranților Internațional) (MRI) (DMI) Naomi Onaga, Coordonator internațional E-mail migrantsrightsinternational@gmail.com Pagina web http://www.migrantwatch.org</p>
<p>International Catholic Migration Commission (Comisia internațională catolică pentru migrație) (ICMC) (CICM) John K. Bingham, Director pentru politici 1 rue de Varembe CH- 1211 Geneva, Elveția Tel. 41 22 919 10 25 Fax 41 22 919 1048 E-mail bingham@icmc.net Pagina web http://www.icmc.net</p>	<p>Office of the High Commissioner for Human Rights (Oficiul Înaltului Comisar pentru Drepturile Omului) (OHCHR) (OICDO) Carla Edelenbos Secretar al comitetului pentru muncitorii migranți 1211 Geneve 10, Elveția Tel. +41 22 917 92 41 Fax +41 22 917 90 22 E-mail cedelenbos@ohchr.org Pagina web http://www.ohchr.org/</p>
<p>International Labour Organization (Organizația Internațională a Muncii) (ILO) Patrick Taran, Specialist principal pentru migrație 4, route des Morillons CH - 1211 Geneva 22, Elveția Tel. +41 22 799 80 91 Fax +41 22 799 88 36 E-mail taran@ilo.org Pagina web http://www.ilo.org/migrant</p>	<p>Public Services International (Servicii publice Internațional) (PSI) (SPI) Genevieve Gencianos, Coordonator pentru Programul migrației internaționale și a femeilor angajate în sănătate publică 45, avenue Voltaire, BP 9, F - 01211 Ferny Voltaire Cedex, Franța Tel. +33 (0)4 50 40 64 64 Fax +33 (0)4 50 40 73 20 E-mail genevieve.gencianos@world-psi.org Pagina web http://www.world-psi.org</p>
<p>International Organization for Migration (Organizația Internațională pentru Migrație) (IOM) (OIM) Paola Pace, Ofițer cercetări Departamentul drept internațional al migrației și afaceri juridice 17 route des Morillons, P.O. Box 71 CH-1211 Geneva 19, Elveția Tel.: +41 22 717 91 11 Fax: +41 22 798 61 50 E-mail ppace@iom.int, Pagina web http://www.iom.int/</p>	<p>UNESCO Paul de Guchteneire, Șef al Secției migrație internațională și multiculturalism 1 rue Miollis, 75732 Paris, Cedex 15, Franța Tel. +33 (0)1 45 68 38 50 Fax +33 (0)1 45 68 57 24 E-mail p.deguchteneire@unesco.org Pagina web http://www.unesco.org</p>
<p>World Council of Churches (Consiliul Mondial al Bisericilor) (WCC) (CMB) Prof. Dr. Amélé Ekué Institutul Ecumenic Bossey P.O. Box 1000 Crans-près-Céligny Tel. 0041 - 22 - 960 73 00 E-mail: Amele.ekue@wcc-coe.org Pagina web http://wcc-coe.org/</p>	<p>OBSERVATOR: Amnesty International (AI) Echipa Drepturile refugiaților și migranților SECRETARIATUL INTERNAȚIONAL Tel: +44 (0) 20 7413 5686 Pagina web http://www.amnesty.org/</p>
<p align="center">Pagina web a Comitetului internațional de coordonare: http://www.migrantsrights.org/</p>	

